

Ελένη Σεμεριζίδου

Το φάντασμα
του πέτρινου
φάρου

ΕΛΕΝΗ ΣΕΜΕΡΤΖΙΔΟΥ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΦΑΡΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΛΑΡΙΣΑ, 2006

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Καθισμένος αναπαυτικά στο πίσω κάθισμα του ταξί, άφηνα την ματιά μου να περιπλανηθεί στα κτίρια της πρωτεύουσας του νησιού. Το αυτοκίνητο πέρασε σαν σίφουνας μπροστά από το λαογραφικό μουσείο.

«Λίγο πιο πάνω θα δείτε και την βιβλιοθήκη μας, κύριε. Το θέατρο βρίσκεται κοντά στο κέντρο ...».

Αναρωτήθηκα γιατί αυτός ο , κατά τα άλλα, όχι και τόσο ομιλητικός ταξιτζής είχε αναφέρει το θέατρο και την βιβλιοθήκη, χωρίς καν εγώ να μπω στον κόπο να τον ρωτήσω. Θα είναι φαίνεται η “ατραξιόν” του τόπου, σκέφτηκα και χαμογέλασα. Η βροχή είχε σταματήσει, αλλά ο ουρανός ήταν μαύρος και άραχνος. Ακόμη δύομισι χιλιόμετρα δρόμο μέχρι να φτάσουμε στον φάρο. Θυμήθηκα αυτό που μου είχαν πει κάτι φίλοι, σχετικά με ένα σπάνιο γεωλογικό φαινόμενο που παρατηρείται στο νησί. Κοντά σε ένα ακρωτήριο, το νερό της θάλασσας μπαίνει σε αυλάκι γύρω στο ενάμιση μέτρο και στη συνέχεια απορροφάται από τις σχισμές και χάνεται. Μάλλον δεν είναι καθόλου τυχαίο, λοιπόν, που σ’ ένα τόσο αλλόκοτο νησί, ο Λόρδος Βύρων εμπνεύστηκε και έγραψε τον «*Δον Ζουάν*» ...

Ο ταξιτζής έβηξε λιγάκι και, δίνοντας μια κάποια επιτηδευμένη επισημότητα στον τόνο της φωνής του, είπε:

- «Ο φάρος κατασκευάστηκε από τους Άγγλους. Καταστράφηκε από τα γερμανικά στρατεύματα κατά την αποχώρησή τους από το νησί».

Είναι αλήθεια ότι και οι δικές μου γνώσεις για τον φάρο, κάπου εκεί περιοριζόταν, σ’ αυτά δηλαδή που μόλις είχε πει αυτός ο άντρας. Για το μόνο που θα μπορούσα να περηφανευτώ ήταν ότι, επιπλέον, γνώριζα πως είχε ύψος δεκατριών μέτρων, εστιακό ύψος πενήντα οκτώ μέτρα και φωτοβολία που άγγιζε τα είκοσι μίλια. Έβγαλα μηχανικά από την τσέπη του μπουφάν μου το απόκομμα της εφημερίδας που είχα κρατήσει. Το μάτι μου έπεσε στις δύο πρώτες παραγράφους:

“ ... Ένα από τα σημαντικότερα σύγχρονα μνημεία που δίνουν το στίγμα της Ελλάδας και την περίοπτη θέση που κατείχε ανέκαθεν η χώρα μας στην παγκόσμια ναυτική ιστορία αργοσβήνει, παραδομένο στην φθορά του χρόνου και την εγκατάλειψη.

Το ελληνικό φαρικό δίκτυο αριθμεί σήμερα εκατόν είκοσι παραδοσιακούς φάρους μέσης ηλικίας περίπου δύο αιώνων. Μόνον οι είκοσι βρίσκονται σε καλή κατάσταση, ενώ μέτρια χαρακτηρίζεται η κατάσταση άλλων τριάντα. Στους υπόλοιπους τα σημάδια φθοράς είναι ορατά και δια γυμνού οφθαλμού ... ”.

Προσπέρασα γρήγορα τις επόμενες παραγράφους, για να καταλήξω τελικά σ’ αυτήν που είχα υπογραμμίσει με κόκκινο στυλό:

“ ... Παράλληλα με το πιλοτικό πρόγραμμα για την ανασυγκρότηση του δικτύου, η Υπηρεσία προχώρησε στην εκπόνηση ενός φιλόδοξου σχεδίου με στόχο την προσέγγιση του δικτύου από τον κόσμο. Το 2000, για πρώτη φορά, πέρασαν μέρος των διακοπών τους σε φάρους περίπου πενήντα στελέχη του Πολεμικού Ναυτικού. Οι παρατηρήσεις τους κατεγράφησαν προκειμένου να προσαρμοστεί αυτό το σχέδιο στα μέτρα των πολιτών που επιθυμούν να επισκεφθούν και να μείνουν για κάποιο χρονικό διάστημα στις οικείες των φαροφυλάκων. Επίσης, από πέρσι μέχρι σήμερα, οργανώθηκαν τρεις εκδρομές προσκόπων και, κρίνοντας τα αποτελέσματα ως ιδιαίτερα

θετικά, του χρόνου αυτή η δραστηριότητα θα αποκτήσει συστηματικότερο χαρακτήρα ...''.

- «Εδώ είμαστε!», είπε ξαφνικά και απότομα ο ταξιτζής. Σήκωσα αμέσως τα μάτια μου από το απόκομμα της εφημερίδας και κοίταξα ταραγμένος τον φάρο. «Μερικά χιλιόμετρα πιο κάτω, θα δείτε ένα μοναστήρι. Είναι χτισμένο πάνω σ' έναν απόκρημνο γκρεμό που καταλήγει στην θάλασσα. Εάν δεν κάνω λάθος είναι του δεκάτου ογδόου αιώνα ...».

Δίπλωσα και πάλι στα γρήγορα το απόκομμα και πλήρωσα το ταξί. Ένας πανέμορφος όρμος ανοίγονταν μπροστά μου. Σ' αυτόν τον όρμο ήταν που πλοία της αρχαιότητας με προορισμό την Ιταλία, Σικελία και Μάλτα σταματούσαν. Άνοιξα την πόρτα και βγήκα έξω. Είχε αρχίσει ξανά να ψιχαλίζει, ενώ ένας δυνατός, υγρός άνεμος έκανε την μαγευτική θέα του εύφορου κάμπου και του πελάγους να φαντάζει ακόμη πιο ψυχρή, απόκρυφη και μυστηριακή ...

.....

Στο ακραίο αυτό μέρος, αγέρωχος, άγρυπνος, κουρνιασμένος στην αγκαλιά των βράχων, όρθωνε το πέτρινο ανάστημά του ο φάρος, παρακολουθώντας και υποβοηθώντας ασταμάτητα τις κινήσεις των πλοίων που διέπλεαν τον κόλπο. Παλιότερα, η πρόσβαση προς την περιοχή του φάρου ήταν δύσκολη, γιατί δεν υπήρχε ούτε καν μονοπάτι. Για να φτάσει κανείς εκεί, έπρεπε να πεζοπορήσει τουλάχιστον μία ώρα σε δύσβατο έδαφος. Σήμερα, όμως, η πρόσβαση ήταν πολύ πιο εύκολη, αφού ένας αγροτικός δρόμος σε παρακαμπτήριο από τον κεντρικό δημοτικό οδηγούσε στο σημείο εκείνο.

Εκλείδωσα την μοναδική εξώπορτα που χρησίμευε για να φτάσει κανείς τόσο στα δωμάτια όσο και στον τετράγωνο πύργο που πρόβαλε προς την πλευρά της θάλασσας. Τέσσερα δωμάτια για την διαμονή των φαροφυλάκων ήταν διατεταγμένα ανά δύο, εκατέρωθεν ενός κεντρικού αξονικού θαλάμου. Σ' ένα από αυτά τα δωμάτια, στο βορειοανατολικό, μπορούσε κανείς να διακρίνει την εστία για το μαγείρεμα, ενώ οι χώροι υγιεινής στεγάζονταν σ' ένα ανεξάρτητο γειτονικό κτίσμα. Μια στέρνα βρισκόταν μέσα αλλά και κάτω από το οίκημα. Στους λιθόκτιστους σοβατισμένους τοίχους του ξεχώριζαν τα σκουρόχρωμα κουφωτά και ισομεγέθη αγκωνάρια, καθώς και τα λευκά μαρμάρινα πλαίσια της πόρτας και των παραθύρων. Μια κυκλική σκάλα ανόδου με σφηνοειδή μαρμάρινα σκαλοπάτια κατέληγε στην κορυφή του φωτιστικού μηχανήματος. Ένας μεταλλικός κλωβός με το φωτοστάσιο επικάθονταν ως κεφαλή στην κορυφή του πύργου. Ο φάρος φαινόταν να μην έχει υποστεί καμιά επισκευή τα τελευταία χρόνια και το κτιριακό συγκρότημα βρισκόταν μάλλον σε κακή κατάσταση. Μετά την αυτοματοποίησή του και την απόσυρση και του τελευταίου φαροφύλακα, ο φάρος έμενε μόνος και απροστάτευτος από τη φθορά του πανδαμάτορος χρόνου ...

Άναψα μια παλιά σόμπα που βρήκα σ' ένα από τα τέσσερα δωμάτια. Ξάπλωσα με τα ρούχα στο κρεβάτι. Το μόνο παρήγορο είναι ότι τουλάχιστον προνόησαν να καθαρίσουν τον χώρο που θα με φιλοξενήσει για τους επόμενους μήνες. Το πάτωμα μυρίζει έντονα χλωρίνη. Θέλω να ανοίξω το παράθυρο να μπει λίγος καθαρός αέρας, αλλά η βροχή που χτυπάει με μανία πάνω στο τζάμι δεν μου το επιτρέπει. Πώς να είναι άραγε ο χειμώνας στο νησί; Το μόνο σίγουρο είναι ότι βρέχει πολύ και η υγρασία σε περονιάζει τους κρύους μήνες. Αύριο σκοπεύω να νοικιάσω ένα μικρό αυτοκίνητο για να μπορώ εύκολα να μεταβαίνω στην Χώρα. Τα οικονομικά μου δεν είναι για να μετακινούμε συνεχώς με ταξί. Πρέπει, επίσης, να

ψωνίσω. Το ψυγείο μου είναι άδειο. Το πιο κοντινό χωριό δεν απέχει και πολύ από εδώ. Όλο και κάποιο καφενείο θα υπάρχει για να πω έστω έναν καφέ το πρωί που θα ξυπνήσω. Αργότερα θα προμηθευτώ και όλη την απαραίτητη οικοσκευή.

Αισθάνομαι το σώμα μου βαρύ και ασήκωτο. Λαχταρώ τόσο πολύ ένα ζεστό χαλαρωτικό μπάνιο. Για να βρω, όμως, το μπάνιο, οφείλω να βγω έξω από τον φάρο. Μέσα σ' αυτήν την βροχή και τον δυνατό αέρα δεν έχω το κουράγιο για ένα τέτοιο "τόλμημα". Βαριέμαι ακόμη και τις πιτζάμες μου να φορέσω. Βγάζω τα παπούτσια μου και χώνομαι γρήγορα κάτω από τις κουβέρτες. Μυρίζουν ναφθαλίνη. Ευτυχώς που οι κουβέρτες είναι δύο, γιατί με μία θα ξεπάγιαζα στα σίγουρα. Άλλωστε, το κτίριο μπάζει από παντού. Πολύ πιθανόν να πρέπει να ασχοληθώ πρωτίστως με αυτό το θέμα. Σκέφτομαι πως αυτό είναι του "χεριού" μου και κλείνω αμέσως τα μάτια μου ...

.....

Στο καφενείο του χωριού, οι λίγοι θαμώνες με κοιτάζουν περίεργα. Πιάνω ένα τραπεζάκι κοντά στο παράθυρο. Όλο το βράδυ έβρεχε, απ' ό,τι φαίνεται. Συννεφιά και υγρασία έχουν τυλίξει κάθε γωνιά του νησιού. Στους άδειους δρόμους έχουν ήδη σχηματιστεί οι πρώτες μικρές λιμνούλες από νερό.

Παραγγέλνω τον καφέ μου και προσποιούμαι τον αδιάφορο. Ξέρω, όμως, ότι για τους κατοίκους του νησιού, μόνο για αδιάφορος δεν περνάω. Με παρατηρούν από την κορφή ως τα νύχια και έπειτα σιγοψιθυρίζουν κάτι μεταξύ τους που δεν μπορώ να ακούσω. Ο καφετζής, ένας άντρας γεροδεμένος, δυο μέτρα ύψος, μου φέρνει τον καφέ. Με περιεργάζεται για λίγα λεπτά με τα μικρά πονηρά μάτια του και, την στιγμή που ετοιμάζεται να με αφήσει και να φύγει, σαν να θυμήθηκε ξαφνικά κάτι που είχε ξεχάσει, κοντοστέκεται. Στο βεβιασμένο χαμόγελό του διακρίνω, πέρα από περιέργεια, και μια αμυδρή ανεπαίσθητη ειρωνεία ...

- «Είσαι ξένος στα μέρη μας, παλικάρι μου;».
- «Ναι, ήρθα εχθές».
- «Τουρίστας; Τουρίστας; Το νησί μας, άλλωστε, προσφέρεται και για χειμερινό τουρισμό. Έχουμε ομορφιές εμείς! Έχουμε ιστορία! Έχουμε παράδοση!».

Ένα αίσθημα αμηχανίας με κυριεύει. Μπροστά σ' αυτόν τον άντρα νομίζω ότι η "αλήθεια" μου θα φανεί σαν "ψέμα" και το αντίστροφο. Λέω, λοιπόν, το "ψέμα" μου, με την ελπίδα να φανεί ως "αλήθεια".

- «Ηρθα για δουλειά. Είμαι αρχιτέκτονας. Η τοπική αυτοδιοίκηση του νησιού σας ζητούσε αρχιτέκτονα για να εργαστεί σ' ένα πρόγραμμα αναπαλαίωσης και αποκατάστασης του φάρου που είναι λίγο έξω από το χωριό. Θα μείνω στον φάρο τουλάχιστον για τρεις μήνες ... ».
- «Δηλαδή όλο τον χειμώνα θα τον περάσεις εδώ; Στον φάρο;».
- «Ναι».
- «Μεγάλη απόφαση, γιε μου! Χαρά στο κουράγιο σου ... Και είσαι και νέο παιδί ... ».
- «Η ανακατασκευή των φάρων είναι το αντικείμενο που με ενδιαφέρει ιδιαίτερα. Κάποτε η Υπηρεσία Φάρων απασχολούσε αρκετούς φανοφύλακες, οι οποίοι συντηρούσαν το δίκτυο και προλάμβαναν τις φθορές στα χτίσματα. Σταδιακά, όμως, ο αριθμός τους μειώθηκε και έτσι

σήμερα αυτή την ‘‘υποχρέωση’’ την έχουν αναλάβει ειδικευμένοι μηχανικοί και αρχιτέκτονες».

- «Αυτό που είσαι εσύ, σαν να λέμε;».
- Ναι ... Αυτό που είμαι εγώ ...».

Έξυσε το κεφάλι του με απορία. Πριν προλάβει να πει το οτιδήποτε, πήρα και πάλι τον λόγο. Προσπάθησα, μάλιστα, αυτή τη φορά, να χρωματίσω τον τόνο της φωνής μου με τέτοιο τρόπο, ώστε να γίνω πειστικός και, όσο το δυνατόν, λιγότερο ‘‘ύποπτος’’ ...

- «Οι μεγαλύτερες καταστροφές στο ελληνικό φαρικό δίκτυο προκλήθηκαν κατά την διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και συγκεκριμένα κατά την αποχώρηση των Γερμανικών στρατευμάτων από την Ελλάδα. Το 1940 υπήρχαν διακόσιοι έξι πέτρινοι φάρoi, ενώ μετά το τέλος του πολέμου, απέμειναν σε λειτουργία μόνον οι δεκαεννιά. Η πρώτη προσπάθεια ανασυγκρότησης του δικτύου άρχισε το 1945 και συνεχίστηκε έως τα μέσα της δεκαετίας του πενήντα. Περίπου ογδόντα φάρoi ανακατασκευάστηκαν. Οι υπόλοιποι αφέθηκαν στην τύχη τους ... ».
- «Ε, ρε τι σου είναι, λοιπόν, αυτό το νησί μας, Άγιε Γεράσιμε! Πάντα πρώτοι σε όλα είμαστε! Δηλαδή, αγόρι μου, θα φτιαχτούν οι φάρoi μας; Α, γιατί έχουμε και πολλούς, στο λέω να το ξέρεις!».

Δεν μπορούσα να μην γελάσω μ’ αυτή την απροσδόκητη και ανέλπιστη ευθυμία που είχα προκαλέσει σ’ αυτόν τον άντρα. Η απλοϊκότητα, δεμένη και με μια δόση πονηριάς, έχει τελικά την χάρη της. Χτυπούσε με ενθουσιασμό τα χέρια του, ενώ από τα δυνατά γέλια του τραντάζονταν ολόκληρο το κολοσσιαίο σώμα του.

- «Ναι, θα φτιαχτούν όλοι οι φάρoi σας. Αλλά, βέβαια, όχι όλοι από μένα. Θα έρθουν και άλλοι μηχανικοί και αρχιτέκτονες. Εγώ, προς το παρόν, θα αναλάβω έναν από τους πολλούς φάρους που έχει το νησί σας».
- «Ε, δεν πειράζει! Δεν πειράζει! Η αρχή, παλικάρι μου, είναι το ήμισυ του παντός! Έτσι λέω εγώ για όλα τα πράγματα στην ζωή!».

Έβαλε τον στρογγυλό τσίγκινο δίσκο του ‘‘υπό μάλης’’ και, σφυρίζοντας όλο περηφάνια και καμάρι για τη νησιώτικη καταγωγή του, χώθηκε μέσα στο μικρό καμαράκι που ‘‘εκτελούσε χρέη’’ κουζίνας ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Στο χωριό με αποκαλούν, “ο όμορφος”. Άλλοτε πάλι χρησιμοποιούν πιο ψυχρά “κοσμητικά επίθετα” και τότε γίνομαι απλώς “ο ξένος”. Αρχίσανε, μάλιστα, και τα πρώτα προξενιά από τις γυναίκες του νησιού. Εχθές είχα δύο “επισκέψεις” στον φάρο. Δεν θέλω να πληγώσω τα κορίτσια, αλλά, αυτόν τον καιρό, το τελευταίο πράγμα που σκέφτομαι είναι οι γάμοι και τα πανηγύρια. Νοίκιασα ένα αυτοκινητάκι ίσα-ίσα για να μπορώ να πηγαίνω στην πρωτεύουσα του νησιού, είτε για δουλειές είτε για να ξεσκάζω, κυρίως τα βράδια.

Εχθές είχα συνάντηση με τον δήμαρχο και το τοπικό δημοτικό συμβούλιο. Τους έδειξα την μελέτη που εκπόνησα για την αποκατάσταση των φθορών που παρατηρούνται στον φάρο, αλλά και κάποιες επεμβάσεις που θα μπορούσαν να γίνουν, ώστε ο φάρος να αποκτήσει ένα πιο λειτουργικό και φιλικό προφίλ για τους ανθρώπους που θα θελήσουν να τον επισκεφθούν και να περάσουν κάποιες μέρες εκεί. Ο δήμαρχος, μ’ ένα τραγουδιστό τόνο στην φωνή, είπε χαμογελώντας:

- «Αν και νέος, φαίνεται ότι “κόβει” το μυαλουδάκι σου! Θα το προχωρήσουμε το σχέδιό σου, μην ανησυχείς!».

Ο δήμαρχος μου δίνει την εντύπωση ότι ξέρει να παίζει πολύ καλά τον ρόλο του. Έχει μονίμως ένα χαμόγελο στα χείλη, αρκεί όμως να κοιτάξεις βαθιά μέσα στα μάτια του, και τότε βλέπεις ότι το χαμόγελό του είναι ψεύτικο και προσποιητό. Η δυσπιστία, η μικροπρέπεια, η αλαζονεία, οι “άρρωστες” φιλοδοξίες κάνουν την κουτοπονηριά να υφέρπει κάτω από το ανθρώπινο βλέμμα, και έτσι αυτό γίνεται τόσο “φθαρμένο”, που το μόνο που θέλεις είναι να στρέψεις το πρόσωπό σου αλλού, για να μην το αφήσεις να εισχωρήσει μέσα στην ψυχή σου και την “λεηλατήσει”. Προσποιήθηκα, λοιπόν, και εγώ ότι έμεινα πολύ ικανοποιημένος από την συνάντηση και την γενική αποδοχή που έτυχε η μελέτη μου. Μου ζήτησαν κάθε δεκαπέντε μέρες να τους ενημερώνω για την πορεία των εργασιών και για τις επαφές, επίσης, που θα έχω με πρόσωπα που μπορούν να φανούν χρήσιμα στην υλοποίηση του έργου. Ένα είδος “αναφοράς”, δηλαδή, προς τους “ανωτέρους” μου για τις “κινήσεις” που σκοπεύω να κάνω, όσο καιρό θα μένω στο νησί ...

.....

Οι κάτοικοι αυτού του τόπου έχουν τους δικούς τους ρυθμούς ζωής. Ζώντας στην σκιά ενός παρελθόντος, που δεν ξέρω κατά πόσο το γνωρίζουν, έχουν διαμορφώσει ένα παρόν που έχει κάτι από την σύγχρονη εποχή, την οποία και “φλερτάρει”, ενώ στην πραγματικότητα το “χθες” παραμένει ακόμη και σήμερα η “παλιά αγαπημένη” του. Όταν, όμως, αποκτάς “νέα αγάπη”, τότε την “παλιά” την αναπολείς και την “επικαλείσαι”, όταν και όπου σε “συμφέρει”. Στις σύντομες συζητήσεις που έχω μαζί τους, βγάζουν απροκάλυπτα το ίδιο άγχος, αγωνία και ανασφάλεια που συναντάει κανείς και στους κατοίκους των μεγαλουπόλεων. Μόνο που το δικό τους άγχος έχει ένα “νησιώτικο επίχρισμα”, βγαίνει μέσα από ένα χαριτωμένο κυματισμό της φωνής και συνοδεύεται από εύθυμες και θεατρινίστικες πολλές φορές κινήσεις, που υποδηλώνουν την “φιλόμουση” διάθεσή τους, κατάλοιπο και αυτό της πλούσιας ιστορίας τους στον τομέα της Τέχνης. Είναι μάλλον χαρούμενοι άνθρωποι. Τους αρέσει το καλό φαγητό και, κυρίως, το κρασί. Ένα παχύ κόκκινο αίμα κυλάει μέσα στις φλέβες τους και πάλλεται με μανία στους κροτάφους

τους, όταν φιλονικούν μεταξύ τους, μέσα από ένα "αθυρόστομο" λεξιλόγιο, όταν τραγουδούν και όταν χορεύουν. Από την άλλη, όμως, ένα φιλήδονος ερωτισμός και μια μπριόζικη περιπάθεια υποκρύπτεται, επίσης, κάτω από κάθε σκαμπρόζικο πείραγμα τους και "τολμηρό" σχόλιο, που αν δεν είσαι προετοιμασμένος να το δεχτείς καλοπροαίρετα, θα τους παρεξηγήσεις σίγουρα, αφού προηγουμένως κοκκινίσεις από ντροπή. Αυτός ο "περήφανος αισθησιασμός" που τους χαρακτηρίζει, μου φέρνει στο μυαλό το είδος εκείνο των γυναικών, που όταν ένας άντρας κοιμηθεί μαζί τους, ενδόμυχα γνωρίζει ότι την "πρωτοβουλία" γι' αυτή την πράξη δεν την πήρε εκείνος, αλλά η θηλυκή ύπαρξη που έχει δίπλα του. Εν ολίγοις, θέλουν να έχουν πάντα το "πάνω χέρι" σ' ό,τι πούνε και κάνουν.

Λατρεύω την χροιά της φωνής τους. Στην δική μου φωνή, η κάθε λέξη ακούγεται σαν ένας αργόσυρτος, μονότονος ήχος. Μια μπλαζέ φωνή που "σέρνεται" μέσα από σύντομες και κοφτές φράσεις. Στην δική τους, όμως, φωνή, όλα έχουν το "νόημά" τους, την "βαρύτητά" τους. Όλα "χρωματίζονται" με τον τρόπο που πρέπει, για να καταδειχθεί στο μεγαλείο του το κάθε συναίσθημα, ακόμη και το πιο "ελαφρύ" και επιπόλαιο. Πάντα ζήλευα αυτή την "ελαφρότητα" που κάνει τους ανθρώπους να είναι "γήινοι", να πατούν και με τα δύο τους πόδια πάνω στο χώμα, χωρίς να ντρέπονται γι' αυτό, χωρίς να διστάζουν καθόλου για την επαφή τους με το φυσικό αυτό στοιχείο. Τα δικά μου πόδια, αντιθέτως, τα αισθάνομαι βαριά, κάθε φορά που πατάω στη γη, λες και κάτι "μεμπτό" με κάνει να απομακρύνομαι από κοντά της, μετά το πρώτο δειλό "άγγιγμα" με τις άκρες των δαχτύλων μου. Λέω τότε στον εαυτό μου ότι έτσι είναι ο χαρακτήρας μου, η φύση μου, και οφείλω να συμφιλιωθώ με αυτή μου την ιδιαιτερότητα. Όταν, όμως, ξυπνάει το άγρυπνο μάτι της συνείδησης, το τρίτο αυτό μάτι που δεν το ξεγελάς με κανένα γαλίφικο τέχνασμα, νιώθω τότε πως όλη αυτή η περίεργη ιδιαιτερότητά μου δεν έχει να κάνει μονάχα με τον χαρακτήρα μου ... Και ο φάρος, που στέκεται ολομόναχος σε μια απόμερη άκρη του πελάγους, μακριά από τα αδηφάγα, πονηρά, αδίστακτα βλέμματα των κατοίκων του νησιού, γίνεται το μυστικό καταφύγιο στο οποίο ζητώ απεγνωσμένα να κρύψω αυτό, που θέλω ωστόσο με τόσο πάθος να φανερώσω στον πρώτο τυχόντα με τον οποίο θα συναπαντηθώ στο δρόμο: την μοναξιά μου, την αβάσταχτη και ανελέητη μοναξιά μου ...

.....

Πέρασαν ήδη δεκαπέντε ημέρες από τότε που εγκαταστάθηκα στον φάρο. Βροχή και αέρας είναι πια στην "ημερήσια διάταξη". Κατάφερα, όμως, να επισκευάσω τα κουφώματα της εξώπορτας και των παραθύρων, και το αποτέλεσμα είναι αισθητά πολύ καλύτερο από πριν.

Βρίσκω συνεχώς αναπάντητες κλήσεις στο κινητό μου από φίλους και γνωστούς που αναρωτιούνται που χάθηκα όλο αυτό τον καιρό. Απαντάω αόριστα ότι θα λείπω για ένα διάστημα λόγω εργασιακών υποχρεώσεων. Είναι πολύ συγκινητικό το ενδιαφέρον τους και δεν ξέρω, εάν πραγματικά το αξίζω. Ωστόσο, δεν επιθυμώ να φανερώσω την "κρυψώνα" μου, γι' αυτό και σε κάθε γραπτό μήνυμα που στέλνω ως απάντηση, λέω πως θα επικοινωνήσω εγώ μαζί τους τηλεφωνικά, μόλις επιστρέψω στην Αθήνα. Ευτυχώς που οι φίλοι μου δεν είναι αδιάκριτοι και έτσι με βγάζουν από την δύσκολη θέση!

Εχθές το βράδυ άνοιξα την πόρτα του ενός και μοναδικού μπαρ που βρήκα να λειτουργεί στη Χώρα και μπήκα μέσα. Μετά το δεύτερο ποτό που παρήγγειλα, με πλησίασε μια κοπέλα που φαινόταν ότι έκανε κονσομασιόν. Τι τραγική ειρωνεία! Να

κάνεις κονσομασιόν σ' ένα μπαρ σχεδόν άδειο! Μου ζήτησε να έρθει στο σπίτι μου. Αρνήθηκα. Στην ματιά της υπήρχε κάτι επίμονο, σχεδόν ικετευτικό. Έπιασε σφιχτά το χέρι μου και με τράβηξε απότομα σ' ένα σκοτεινό δωμάτιο, ακριβώς πίσω από το μπαρ. Δεν υπήρχε τίποτα, εκτός από ένα ξεχαρβαλωμένο ντιβάνι. Όταν τελειώσαμε, άπλωσε επιδεικτικότατα το χέρι της και μου ζήτησε να την πληρώσω. Κάτι σαν σουβλιά με έκανε να παραλύσω για κλάσματα δευτερολέπτου. Πλήρωσα και, την στιγμή που ετοιμαζόμουν να ανοίξω την πόρτα και να βγω έξω από αυτό το άθλιο δωμάτιο, γύρισα και την κοίταξα για τελευταία φορά, ζητώντας της να μου πει έστω το όνομά της. Ένα σαρκαστικό γέλιο με έκανε να χάσω και την ύστατη ελπίδα που έτρεφα να δώσω σ' αυτό το βράδυ έναν πιο "ανθρώπινο" χαρακτήρα ...

- «Θα 'πρεπε να ξέρεις, αγόρι μου, ότι γυναίκες σαν εμένα δεν έχουν "όνομα"».

Ένας κρύος αέρας με χτύπησε κατευθείαν στο πρόσωπο, μόλις βγήκα στον έρημο, σκοτεινό δρόμο. Αρχισα να προχωράω γρήγορα με τα χέρια μέσα στις τσέπες του μπουφάν μου. Πέρασα δίπλα από το αυτοκίνητό μου, που το είχα παρκάρει έξω από το μπαρ, το προσπέρασα και κινήθηκα προς το λιμάνι. Στα βήματά μου υπήρχε κάτι το αφύσικο, το βεβιασμένο, το μηχανικό. Τα πόδια μου σταμάτησαν στην άκρη της προκυμαίας. Ένα σκουριασμένο κάγκελο ήταν το μόνο εμπόδιο που με χώριζε από την απέραντη θάλασσα που απλώνονταν μπροστά μου. Το έπιασα σφιχτά και με τα δυο μου χέρια, ακουμπώντας το μέτωπό μου πάνω στην παγωμένη επιφάνειά του, και εκεί, κάτω από έναν ουρανό χωρίς αστέρια, μετά από πολλούς μήνες έκλαψα με λυγμούς ...

.....

Ο δήμαρχος, στην συνάντηση που είχαμε εχθές, με παρότρυνε να επισκεφθώ το δημοτικό θέατρο της Χώρας. Κατά την γνώμη του, ένας αρχιτέκτονας δεν πρέπει ποτέ να παραλείπει να συναγελάζεται με τον καλλιτεχνικό "πληθυσμό" ενός τόπου, όταν μάλιστα αυτός έχει πάντα κάτι να προτείνει σε θέματα φωτισμού και εικαστικών παρεμβάσεων σ' έναν χώρο, όπως ένας φάρος για παράδειγμα. Είναι αλήθεια ότι όλες αυτές τις ημέρες στο νησί, οι μόνοι άνθρωποι με τους οποίους ήρθα σε επαφή είναι μάστορη και τεχνίτες, καθώς επίσης και οι λιγοστοί κάτοικοι του χωριού.

Οι επισκευές στον φάρο προχωρούν με ικανοποιητικό ρυθμό. Πολύ πιθανόν κατά την άνοιξη να μπορέσουν να φιλοξενηθούν και οι πρώτοι ξένοι που θα θελήσουν να ζήσουν για λίγο την ζωή ενός φαροφύλακα. Την ζωή ενός φαροφύλακα ... Αυτή τη ζωή, δηλαδή, που ζω και εγώ, εδώ και ένα μήνα περίπου. Φαντάζομαι ότι για τους κατοίκους του νησιού αυτό που κάνω είναι άθλος. Σαν τον Ρομβισώνα Κρούσο θα τους φαίνομαι.

Μπορεί να ηχεί περίεργα, αλλά δεν μου λείπει καθόλου το σπίτι μου στην Αθήνα. Από το πέτρινο μπαλκόνι του φάρου κάθομαι με τις ώρες και κοιτάζω την θάλασσα, όταν οι χτίστες έχουν πλέον φύγει και δεν τριγυρνούν μέσα στα πόδια μου. Δεν ξέρω, αν αυτές τις αργές ώρες, εκείνο που νιώθω είναι ηρεμία και γαλήνη. Τα κύματα χτυπάνε πάνω στα βράχια ακατάπαυστα, σαν να προσπαθούν να μου υπενθυμίσουν με τον τρόπο τους ότι η μοίρα μου, για όσο καιρό ακόμη παραμείνω στον φάρο, θα είναι μυστηριωδώς δεμένη με το υγρό αυτό στοιχείο. Να 'ναι, όμως, μόνο η θάλασσα που "σκιάζει" το πεπρωμένο μου; "Ανάμεσα σε οστά στεγνά σέρνεται η τύχη μας για να κρατήσει ζωντανή τη μεταφυσική μας", είχε πει κάποτε ο Έλιοτ ...

Άλλη μια νύχτα στο γνωστό μπαρ. Κάθομαι δίπλα στο παράθυρο. Ξαφνικά, από το θολό τζάμι, διακρίνω τη μορφή της κοπέλας που κάνει κονσομασιόν. Πρέπει να έχει καταλάβει ότι την κοιτάζω μέσα από το χλωτισμένο παράθυρο. Στέκεται μόλις λίγα βήματα πίσω από την πλάτη μου. Μου χαμογελάει. Ταράζομαι. Πόσο γλυκά φαίνονται αυτό το βράδυ τα μάτια της, όταν τα κοιτάζεις πίσω από ένα θολό τζάμι ...

- «Το όνομά μου είναι Ελεάνα ... », βλέπω να ψιθυρίζουν τα καλοσχηματισμένα χείλη της.

Καθαρίζω γρήγορα με την παλάμη μου το τζάμι που έχει γεμίσει πάλι υδρατμούς. Δεν θέλω να χάσω τίποτα από αυτή τη στιγμή. Τα βλέμματά μας διασταυρώνονται πια καθαρά πάνω στο υγρό γυαλί. Ένας κόμπος ανεβαίνει στον λαιμό μου και τα μάτια μου βουρκώνουν. Στο τέλος, της χαμογελάω και εγώ ...

- «Είσαι πολύ γλυκό αγόρι», μου λέει σιγανά στο αυτί και, μέσα στο αχνό φως του μπαρ, το γυάλινο πρόσωπό της εξαυλώνεται και χάνεται ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Το νησί σφύζει από μύθους και θρύλους. Να 'ναι άραγε το απέραντο πέλαγος, συνδεδεμένο με την φύση, την ιστορία και την ονειροφантаσία των κατοίκων; Λες και τα άγρια κύματα, έτσι όπως χτυπούν πάνω στα απόκρημνα βράχια, γίνονται ψυχές που ξεφεύγουν, που βουίζουν, που ζητούν απεγνωσμένα να βγουν μέσα από ανοιχτά μνήματα. Και ο πελώριος φάρος, που μέσα του κλείνω το μυστικό μου, ως σκιά πλανάται στα σκοτάδια της νύχτας, παλεύοντας να τα φωτίσει στους κάθε γης θαλασσομάχους. Πλησιάζω με τρόμο. Μόνο ο ολολυγμός του γλάρου και η ερήμωση. Τίποτε άλλο. Οι Βυζαντινοί "πάτησαν" πάνω στα αρχαία ίχνη. Οι Φράγκοι, πάνω στα βυζαντινά. Οι Βενετοί, πάνω στα φράγκικα. "Ίχνη", "ίχνη", παντού "ίχνη" ... Μια ιστορική μνήμη γεμάτη με το αδιάκοπο και το άπειρο των χρόνων. Μια μυστική σχέση με το ίδιο το νησί. Λόφοι καλυμμένοι με πυκνή βλάστηση. Ψηλά δέντρα με πλεγμένα κλαδιά που κρύβουν ακόμη και το φως της ημέρας. Και μέσα στο δάσος, κάθε λογής ξωτικά και νεράιδες κατοικούν. Πλάσματα με μαγικές ιδιότητες, άυλες μορφές που μεταπηδούν στην σφαίρα της ύλης. Για να εξευμενιστεί ο Θεός, χτίζεται εκκλησάκι αφιερωμένο στον Άγιο που σκοτώνει τον δράκοντα.

Σ' έναν τόπο με τόσο μακρόχρονη κατοίκηση, με όγκους μεγάλους, δέντρα που γεννούν σκιές και κινούνται στο πέρασμα του ανέμου, είναι αδύνατον να μην κατοικούν φαντάσματα ... Τις αφέγγαρες νύχτες αυτά τα φαντάσματα έρχονται να με συναντήσουν. Ποιός είναι, όμως, εκείνος ο άδικος ή τραγικός θάνατος που συνδέεται με την ύπαρξή τους; Γιατί μια τέτοια αγωνία; Γιατί η λύση και η λύτρωση δεν έρχονται; Ήχοι, αλλόκοτες φράσεις και κραυγές. Στο νεκροταφείο, στο παλιό κάστρο, στο ερειπωμένο ή παλιό κλειδαμπαρωμένο σπίτι, στην απόμερη ρεματιά, στο δωμάτιο ενός πολυτελούς ξενοδοχείου, στους στενούς διαδρόμους του μηχανοστασίου ενός εμπορικού πλοίου ... Παντού ψυχές, ψυχές εγκλωβισμένες στις συνιστώσες των διαστάσεων του χώρου και του χρόνου ... Αλύτρωτες ψυχές που υποφέρουν ... Στους μήνες, τα χρόνια, τους αιώνες ...

.....

Εχθές είχα μια απρόσμενη συνάντηση με τον ιερέα του χωριού. Ήρθε στον φάρο αργά το απόγευμα, την ώρα που άρχιζε να δύει ο ήλιος, χρωματίζοντας την θάλασσα με ένα έντονο κόκκινο χρώμα. Είναι η ώρα που όλο το σώμα μου παραδίνεται στη μέθη ενός γλυκού, ονειρικού λήθαργου ... Ταράχτηκα πολύ, βλέποντάς τον να προβάλλει ξαφνικά μπροστά μου μέσα στο μαύρο "περίβλημά" του. Είναι αλήθεια ότι οι ιερείς δεν μου ήταν ποτέ ιδιαίτερα προσφιλείς ως μορφές. Έβρισκα πάντα κάτι απωθητικό πάνω τους, που αδυνατούσα όμως να του δώσω μια υπόσταση. Με πολύ χαρά δέχτηκε να πει ένα ποτηράκι ούζο μαζί μου. Υπήρχε μια άνεση στους τρόπους του και, αν και εφημέριος του χωριού, έδειχνε να έχει έναν κοσμοπολίτικο αέρα. Μου έκανε τρομερή εντύπωση η ραφιναρισμένη συμπεριφορά του και η ηρεμία που απέπνεε σε κάθε του κίνηση. Έδινε την εντύπωση του ανθρώπου που έχει συμφιλιωθεί με το κακό, με την αμαρτία, με τα πάθη από τα οποία ελαύνονται σαν άγρια θηρία οι άνθρωποι. Ένας ιερέας έτοιμος να συγχωρέσει και όχι να καταδικάσει. Γιγαντώσωμος και αυτός, όπως οι περισσότεροι κάτοικοι του νησιού,

με μια στεντόρεια φωνή, που μέσα της έκλεινε όλη την σωματική και ψυχική "ευρωστία" του. Το βλέμμα του διατηρούσε ακόμα μια "καθαρότητα", οι ρυτίδες όμως στο πρόσωπό του μαρτυρούσαν, με έναν πολύ εύγλωττο τρόπο, τις ατελείωτες "μάχες" που είχε δώσει κατά καιρούς και που αναμφίβολα έδινε και μέχρι σήμερα με τον "αιώνιο εχθρό" του ...

Σήκωσε το ποτήρι και κατέβασε το ούζο μονοκοπανιά. Χωρίς την παραμικρή συστολή, το ξαναγέμισε με μια "γενναία" δόση αυτή τη φορά ...

- «Πώς πάνε οι δουλειές στον φάρο, παιδί μου; Είσαι ευχαριστημένος από την συνεργασία σου με τους κατοίκους του νησιού μας; Δεν είμαστε και εύκολη "φάρα", να το ξέρεις!».
- «Είμαι αρκετά ικανοποιημένος από την πορεία των πραγμάτων».
- «Σκέφτεσαι να μείνεις καιρό στο νησί;».
- «Σκοπεύω να περάσω εδώ όλους τους χειμωνιάτικους μήνες, όσο διάστημα δηλαδή θα διαρκέσει και η ανακατασκευή του φάρου».
- «Αθηναίος είσαι;».
- «Ναι».
- «Άκου, παιδί μου. Θα ήταν ψέμα, εάν έλεγα ότι ήμουν περαστικός από τον φάρο και ήρθα να σε δω. Εδώ και μέρες, θέλω να σε γνωρίσω. Ακούω πολύ καλά λόγια για σένα στους στενούς κύκλους του νησιού και, κυρίως, του χωριού μας. Συγχώρεσέ με, παλικάρι μου, αλλά ένας ιερέας δεν αφήνει εύκολα το "καλό" να τον "προσπεράσει", χωρίς να τον "αγγίζει"».

Αισθάνθηκα τα μάγουλά μου να παίρνουν φωτιά από ντροπή. Είχα γίνει κατακόκκινος μέχρι τα αυτιά. Εγώ, με τα τόσα ελαττώματα, να "εκπροσωπώ" το "καλό"! Από την αμηχανία μου δεν έβρισκα λόγια για να απαντήσω. Το διεισδυτικό μάτι, όμως, του ιερέα το κατάλαβε αμέσως και μ' έβγαλε γρήγορα από τη δύσκολη θέση.

- «Λοιπόν! Μάλλον πρέπει να σου πω κάποια πράγματα, για να ξέρεις με τι ανθρώπους έχεις να κάνεις! Οι άνθρωποι του νησιού μας ξεχωρίζουν για την ευστροφία τους, το εμπορικό τους μυαλό, την καπατσοσύνη και το χιούμορ τους, που φτάνει στα όρια του αυτοσαρκασμού. Έχουν και σ' αυτό την ιδιαιτερότητά τους, βλέπεις. Ξέρουν να δέχονται εξ' ίσου τα πειράγματα, όπως και να τα κάνουν με αριστοτεχνικό τρόπο. Είναι αδιανόητο να κατεβεί κάποιος στην αγορά, στο λιθόστρωτο της πρωτεύουσας του νησιού, και να μην τον πειράζουν οι φίλοι του ή να μην πειράζει κανέναν αυτός. Το αντίθετο θα ήταν σοβαρή παράλειψη και αιτία για να "ψαχθεί" κάποιος!».
- «Πάτερ ... », αισθάνθηκα τη φωνή μου να τρέμει ελαφρά. «Γιατί στο νησί μιλάνε συνεχώς για φαντάσματα ; ... ». Μου ήταν αδύνατον να συνεχίσω, βλέποντας την απότομη αλλαγή στο βλέμμα του. Ήταν ολοφάνερο ότι τα λόγια μου τον έκαναν να ταραχθεί. Το πρόσωπό του έχασε στην στιγμή την ζωντάνια του και απέκτησε μια ανεξήγητη σοβαρότητα. Αυτός ο, μέχρι πριν από λίγο, εύθυμος άντρας είχε μετατραπεί τώρα σ' έναν ιερέα χαμένο στις σκέψεις του και τους προβληματισμούς του ...
- «Ο άνθρωπος, παιδί μου, πλάστηκε από το Θεό για να έχει κοινωνία μαζί Του, πράγμα το οποίο συνέβαινε στον Παράδεισο πριν την Πτώση. Έχασε, όμως, αυτή την κοινωνία. Θεωρούμε την αμαρτία ως απώλεια της σχέσης, και την επιστροφή, ως επαναφορά του ανθρώπου στην σχέση. Η απώλεια της σχέσης με το Θεό αρρώστησε όλον τον εσωτερικό κόσμο, τον λόγο, τον νου, την αίσθηση, την δόξα, την φαντασία, με αποτέλεσμα ο

άνθρωπος να πλάσει δικούς του θεούς, δηλαδή κατασκεύασε “φαντάσματα” της αληθείας. Είναι, όμως, μεγάλο πρόβλημα, όταν κανείς λατρεύει αντί για την “αλήθεια”, τα “φαντάσματα” ... ».

- «Το νησί τραυματίστηκε από τον χρόνο και από αλληπάλληλους σεισμούς. Σπίτια καταστράφηκαν ολοσχερώς, άνθρωποι σκεπάστηκαν κάτω από τόνους χαλασμάτων. Πόνος και κενό είναι το μόνο που άφησε πίσω του ο σεισμός. Όλα αυτά τα εγκαταλελειμμένα σπίτια, που έχουν αφεθεί στην τύχη τους και ελπίζουν στην επιείκεια του χρόνου, δεν είναι λογικό να ζητούν “εκδίκηση” για τον άδικο χαμό των ιδιοκτητών τους αλλά και τον δικό τους;».
- «Εκδίκηση; ... Μα ... Όλες οι φυσικές καταστροφές κινούνται μέσα στο Θείο μεταφυσικό σχέδιο, παιδί μου. Προέρχονται από τις Βουλές του Κυρίου μας».
- «Εγώ, πάντως, εάν έχανα έτσι άδικα τα αγαπημένα μου πρόσωπα, δεν θα σκεφτόμουν καθόλου τις Βουλές του Κυρίου μας!». Ένα κύμα θυμού μ’ έπνιξε. Δεν μπόρεσα να ελέγξω το ξέσπασμα της φωνής μου. Κάτι μέσα μου έμοιαζε να εξεγείρεται ... Ο ιερέας με κοίταξε με συγκατάβαση.
- «Άκου, παιδί μου. Το νησί μας ξαναχτίστηκε πάνω σε γερά θεμέλια και με νεότερα υλικά. Ο κοινός πόνος μας, η απόγνωση και ο θρήνος μάς έφεραν πιο κοντά, μας ένωσαν κάτω από ένα κοινό στόχο: να βρούμε τη δύναμη και να ξαναφτιάξουμε, μαζί με τα σπίτια μας, και την ζωή μας από την αρχή. Πίσω από κάθε χάλασμα, κρύβεται η ελπίδα για το μέλλον ... Και μια τέτοια ελπίδα δεν αφήνει περιθώρια για εκδίκηση ... ».

Ήπια και την τελευταία γουλιά ούζου που είχε απομείνει στο ποτήρι του και σηκώθηκε όρθιος. Στο αγέρωχο βλέμμα του και στο αρχοντικό παράστημά του είχε επανέλθει η γαλήνη και η αταραξία. Έπιασε σφιχτά τον ώμο μου με το πλατύ, βαρύ χέρι του.

- «Στο νησί βγάζουμε ένα εξαιρετικό, δυνατό κρασί που λειτουργεί με όλη του την αξία σαν οίνος και πνεύμα. Όποτε έχεις χρόνο και διάθεση, έλα στο σπίτι μου να το δοκιμάσουμε! Σε διαβεβαιώ ότι δεν θα χάσεις!».

Το δυνατό γέλιο του ήχησε σαν αντίλαλος, σπάζοντας την σιωπή του φάρου.

- «Πάτερ ... », τόλμησα να πω, τραυλίζοντας «Και εσείς ... Θέλω να πω εδώ ... Στον φάρο ... Είστε ευπρόσδεκτος ... ».

Η ψηλή, μαύρη φιγούρα πέρασε σαν σκιά από μπροστά μου και χάθηκε μέσα στην βαθιά νύχτα ...

.....

“Κατατρεγμένος από όλην την κοινωνίαν. Απαρτημένος από όλους, δικούς και φίλους, οι οποίοι δεν ετολμούσανε να με σιμώσουνε. Αφορεσμένος ολούθε με το σήμαμα της καμπάνας. Φτυσμένος εις το πρόσωπο και ξαναφτυσμένος. Θεωρημένος από όλους ωσάν προδότης. Τρυπωμένος μέσα στο σπίτι μου και το σπίτι μου καμωμένο στα μάτια των ανθρώπωνε αναθεματούρι. Τα παιδιά μου υβρισμένα και καταραμένα εις τους δρόμους και δια του Τύπου. Βγαλμένος μέσα απ’ τον κόλπο της οικογενείας μου και διωγμένος από χώρα σε χώρα. Καταφρονημένος και αποφευγμένος απ’ όλα τα ανθρώπινα όντα. Καταντημένος να βλέπω τη θέση του χαμάλη ανώτερη κι εντιμότερη απ’ τη δική μου στην κοινωνία ... ήμουν απάνω απ’ όλα τούτα και ήμουν ο κύριος της κοινωνίας εκείνης!” ...

Αναρωτιέμαι, πώς είναι δυνατόν η μυστική πνευματικότητα της Εκκλησίας να είναι, κάποιες φορές, τόσο βάνανυση, παράνομη και άστοχη. Μια πράξη ανεπίτρεπτη, ένας μοιραίος αφορισμός. Ένας αφορισμός που δεν έχει ούτε νομικό ούτε ηθικό έρεισμα. Μια ανελεύθερη και βάρβαρη ενέργεια που μυθοποιεί και εν πολλοίς δικαιώνει τον αφορισμένο. Και η μοιραία ετυμηγορία για το "υποψήφιο θύμα" είναι η ίδια η προσωπικότητά του. Είναι ο στοχασμός του, η σάτιρά του, η μαχητικότητά του, το θάρρος του, η εντιμότητά του. Αυτό το κοφτερό μυαλό, αυτή η πεντακάθαρη σκέψη, αυτός ο ζωντανός και ευχάριστος λόγος δεν θα μπορούσαν παρά να είναι επικίνδυνα για "κάποιους". Αυτός ο "ηθικός εισαγγελέας", αυτός ο "ευεργέτης της κοινωνίας", αυτός ο "ανυποχώρητος πουριτανός", αυτός ο "σατιριστής" είναι επιβεβλημένη αναγκαιότητα να διωχθεί. Και ο "διωγμός" πρέπει να είναι απηνής, πρέπει το "θύμα" να γίνει η πέτρα του σκανδάλου. Απόμονος πάνω στον Σταυρό του, ο αφορισμένος θα δεχτεί πλήρια όλο το μένος της ανθρώπινης κοινωνίας. Κοινωνική αναστάτωση και ταραχή είναι το φριχτό θέαμα από το οποίο θα γεμίσουν τα μάτια του. Φωνές, κραυγές, αλαλαγμοί, οίμωγες ηχούν από παντού. Ποιά βία είναι αυτή που πέφτει επάνω του; Ποιό το "νόημα" αυτής της τόσης βίας; Μήπως για να εξευμενιστεί το Θείο; Για να "ξεθυμάνουν" οι καρδιές των ανθρώπων από όλα αυτά τα "μολυσματικά αέρια" που κλείνουν μέσα τους τόσο καιρό;

Η κοινωνία των ανθρώπων. Η κοινωνία που χτίζει από την αρχή σε γερά θεμέλια τα σπίτια της μετά από έναν τρομερό σεισμό, η κοινωνία που οραματίζεται ένα καλύτερο μέλλον, η κοινωνία που ξυπνάει και κοιμάται μαζί με τα όνειρα και τις ελπίδες της, η κοινωνία που παθιάζεται από πομπώδη και ηχηρά συνθήματα για ισότητα, αδελφότητα, ελευθερία, είναι επιπλέον και η κοινωνία που ξέρει να σταυρώνει τους συνανθρώπους της και έπειτα να σταυρώνεται και η ίδια. Μετανιώνω οικτρά που δεν βρήκα το θάρρος να τα πω όλα αυτά στον εφημέριο του χωριού. Αλλά, και αν ακόμη τολμούσα να κάνω κάτι τέτοιο, ποιό το όφελος; Για έναν ιερωμένο, η "οδύνη" ταυτίζεται τόσο πολύ με την "ηδονή". Και οι "οδύνες" ενός κοινού θνητού φέρουν το μυστικό άρωμα της "θείας ηδονής". Μια απρόσμενη φυσική καταστροφή φέρνει τους κατοίκους του νησιού πιο κοντά μεταξύ τους. Ένα τέλος σφραγίζεται από μια αρχή. Ένας θάνατος συνεπάγεται μια αναγέννηση. Γι' αυτόν τον γεμάτο σφρίγος και αυτοπεποίθηση εκπρόσωπο της Εκκλησίας δεν υπάρχουν φαντάσματα. Όλα αυτά είναι βλακώδη αποκυήματα της ανθρώπινης φαντασίας, μιας αποχριστιανισμένης κοινωνίας που έχει αποκοπεί από τον ομφάλιο λώρο της δημιουργίας της και της καταγωγής της.

Και όμως ... Όταν το βράδυ σβήνω το φως του δωματίου μου στον φάρο, προσπαθώντας να κλείσω τα μάτια μου και να βρω καταφυγή στο πιο απάνεμο και ασφαλές λιμάνι του μυαλού μου, όλο το δωμάτιο μετατρέπεται τότε σ' ένα υγρό, σκοτεινό δάσος. Μέσα από τα πυκνά φυλλώματά του, αέρινες φιγούρες με λευκές φορεσιές και τρομαγμένα μάτια αρχίζουν να ξεπροβάλλουν από κάθε γωνιά. Όσο περνούν τα δευτερόλεπτα, όλο και περισσότερο πυκνώνουν οι λευκοί αυτοί "επισκέπτες" της νύχτας. Υπάρχει κάτι το "συγγενικό" στην συμπεριφορά τους. Τα χαρακτηριστικά του προσώπου τους γίνονται ξαφνικά όμοια. Το βλέμμα τους αποκτά την ίδια κούραση. Σέρνουν τα πόδια τους με τον ίδιο μονότονο και αργόσυρτο ρυθμό. Μέσα από τα στόματά τους βγαίνουν κάτι αλλόκοτοι, απροσδιόριστοι ήχοι. Ακατανόητες συλλαβές προφέρονται ακατάπαυστα από τα συσπασμένα χείλη τους. Όλο οι νευρώνες του προσώπου τους διαστέλλονται και συστέλλονται με μανία. Τα μάτια τους νομίζεις ότι θα πεταχτούν έξω από τις κόγχες τους. Φόβος, απόγνωση και αγωνία είναι τα μόνα συναισθήματα που απεικονίζονται επάνω τους. Και εκείνη ακριβώς την στιγμή που το δωμάτιο έχει γίνει τόσο αποπνικτικό από αυτές τις παρουσίες και το μόνο που θέλω είναι να ουρλιάξω, ικετεύοντάς τες να φύγουν και

να με αφήσουν ήσυχο, οι ασύλληπτες φωνές τους ενώνονται για να γίνουν τελικά μία φωνή, που όμως όσο περισσότερο αποκρυσταλλώνεται ο ήχος της μέσα στα αυτιά μου, τόσο πιο πολύ συνειδητοποιώ ότι δεν είναι παρά θρήνος, ένας απαίσιος θρήνος, ο θρήνος όλης της ανθρωπότητας, που κλαίει και οδύρεται σαν μαινάδα, ζητώντας τον "από μηχανή" θεό της για να δώσει μια "λύση" στο δράμα της και να ακουμπήσει ένα χέρι στοργικό πάνω στο πονεμένο και βασανισμένο σώμα της ...

.....

Η κοπέλα που έκανε κονσομασιόν στο μπαρ έφυγε πριν από λίγες ημέρες από το νησί. Δεν την ξαναείδα. Δεν πρόλαβα ούτε καν να την χαιρετήσω. Έδωσε στον ιδιοκτήτη του μπαρ ένα σημείωμα για μένα. Λίγες λέξεις, γραμμένες βιαστικά σ' ένα μικρό, τετράγωνο χαρτάκι:

«Φεύγω ... Αυτό το νησί είναι πολύ μικρό για τα όνειρά μου ... Δεν ξέρω ποιος θα είναι ο επόμενος σταθμός μου ... Φαντάζομαι πως και εσύ δεν ξέρεις ... Πάρε αυτό που σου "ανήκει" από το νησί και μετά φύγε ... Θα θυμάμαι πάντα εκείνη την νύχτα ... Με σένα υπήρχε κάτι διαφορετικό ... Θα σου φανεί γελοίο, αλλά όταν έφυγες, ξέσπασα σε λυγμούς ... Είσαι καλό παιδί ... Αρκεί να κοιτάζει κανείς τα μάτια σου, για να το διαπιστώσει ... Έχουν μια βαθιά, μυστική θλίψη ... Τόσο καιρό δεν είδα σε κανενός άλλου τα μάτια κάτι παρόμοιο ... Αισθάνομαι ότι δεν είναι πόνος αυτό που κρύβουν μέσα τους ... Η τουλάχιστον δεν είναι μόνο πόνος ... Είσαι τυχερός που σου δόθηκε αυτό το βλέμμα για να κοιτάξεις τον κόσμο ... Να μην το χάσεις ποτέ ... Καλή τύχη ...

Ελεάνα».

Ρώτησα τον ιδιοκτήτη του μπαρ, εάν η καταγωγή της ήταν από το νησί.

- «Καμιά σχέση», μου απάντησε ορθά-κοφτά.
- «Και τότε; ... Πώς και βρέθηκε εδώ;».
- «Ποιος ξέρει; Μπορεί να ήθελε να επισκεφθεί τα μέρη μας. Μπορεί να της θύμιζε κάτι το νησί μας. Να ... Εσύ, για παράδειγμα ... Γιατί ήρθες εδώ; Ήταν μόνο η δουλειά που σε τράβηξε;».

Δεν είπα τίποτα. Ήπια στα γρήγορα το ποτό μου, πλήρωσα και έφυγα. Για άλλη μια φορά, τα βήματά μου με οδήγησαν στο λιμάνι. Ψυχή πουθενά. Μόνο ένας δυνατός, κρύος αέρας. Ακόμα δεν σηκώθηκε κύμα. Η θάλασσα δείχνει ήρεμη, παρά την αγριάδα του καιρού.

"Το νησί είναι πολύ μικρό για τα όνειρά μου". Τι όνειρα άραγε μπορεί να έχει μια κοπέλα που κάνει κονσομασιόν σ' ένα μίξερ μπαρ; Θα περίμενα ότι ο μόνος λόγος της αποχώρησής της θα ήταν η περιορισμένη "πελατεία". Και όμως ... Τα όνειρα φαίνεται πως είναι για όλους. Δεν έχουν φύλο, εθνικότητα, χρώμα, θρήσκευμα, επάγγελμα. Είναι σαν αποδημητικά πουλιά που έρχονται και φεύγουν στην ζωή μας ...

Μου λείπει. Θα ήθελα πολύ να την έβλεπα, πριν φύγει. Δεν νομίζω ότι θα έβρισκα το θάρρος να της πω αυτό που μου συμβαίνει. Αλλά ... Ίσως και να μην χρειαζόταν ... *"Πάρε αυτό που σου "ανήκει" από το νησί και μετά φύγε ..."*. Σίγουρα δεν θα χρειαζόταν να της πω τίποτα. Αφού, άλλωστε ...

.....

Εχθές έλαβα μια πρόσκληση από τον δήμαρχο για μια θεατρική παράσταση που ανεβαίνει σήμερα το βράδυ στο δημοτικό θέατρο του νησιού.

“Μετά την παράσταση, είσαι καλεσμένος και στο γεύμα που θα παραχωρήσει ο δήμος μας σε όλους τους συντελεστές του θεάτρου.

Θα χαρώ πολύ να σε δω”.

Δεν έχω καμιά διάθεση, αν και πρέπει να πάω. Άλλωστε, σύμφωνα και με την γνώμη του δημάρχου, η επαφή μου με τους “καλλιτεχνικούς παράγοντες” του τόπου είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη δουλειά μου ...

.....

Το δημοτικό θέατρο της Χώρας είναι πραγματικά ένα κόσμημα αρχιτεκτονικής για το νησί. Μέχρι να αρχίσει η παράσταση, δεν σταμάτησε ούτε λεπτό η προσέλευση του κοινού. Είναι εμφανές ότι οι κάτοικοι, “γαλουχημένοι” με μια ιδιαίτερη παιδεία, αγαπούν πολύ και τιμούν το θέατρό τους. Έβλεπες να καταφθάνουν συνεχώς καλοντυμένα ζευγάρια που μιλούσαν με αυτή τη ζωνή, τραγουδιστή φωνή τους, ενώ ξεσπούσαν παράλληλα και σε αυθόρμητες εκδηλώσεις χαράς και ευθυμίας, μόλις συναντούσαν κάποιον γνωστό τους. Εξάλλου, δεν ήταν δύσκολο να καταλάβει κάποιο τρίτο μάτι ότι σχεδόν όλοι γνωρίζονταν μεταξύ τους. Η μόνη τραγική εξαίρεση ήμουν εγώ. Ο δήμαρχος έδειξε να χάρηκε πολύ, βλέποντάς με να στέκομαι όρθιος στο φουαγιέ του θεάτρου και να περιμένω σαν την καλαμιά στον κάμπο.

- «Καλώς ήρθες, λοιπόν, στο θέατρό μας! Δεν θα σε απογοητεύσουμε καθόλου, στο υπόσχομαι! Εσείς, βέβαια, στην Αθήνα έχετε πολύ καλύτερα θέατρα. Αλλά και εμείς εδώ έχουμε αξιόλογους ανθρώπους που δίνουν την ψυχή τους σ’ αυτό που κάνουν. Α! Θύμισέ μου, κάποια στιγμή, να σου γνωρίσω την Τάνια. Σπουδαία γυναίκα! Θεατρολόγος και σκηνοθέτης, με πολλές σπουδές πάνω στο αντικείμενό της. Θα δεις, θα σε βοηθήσει και στη δουλειά σου. Μπορείς να πάρεις πολλές ιδέες από τέτοιους ανθρώπους. Άλλωστε και εσείς οι αρχιτέκτονες, καλλιτέχνες είστε επί της ουσίας!».

Γέλασε δυνατά, με χτύπησε ακόμη πιο δυνατά στον ώμο και με προσπέρασε για να υποδεχθεί με μια επιτηδευμένη ευγένεια και χάρη τα “σημαίνοντα” πρόσωπα του νησιού. Δεν ξέρω, αλλά όλες αυτές οι εκδηλώσεις αβρότητας μου δημιουργούν ένα αίσθημα ναυτίας. Τις βρίσκω άκρως γελοίες και καθόλου αληθινές. Για μια στιγμή, μάλιστα, μου ήρθε και να γελάσω, συλλογιζόμενος ότι μέσα στο θέατρο διεξάγεται τελικά το “θέατρο”. Ποιο θέατρο; Μα, ποιο άλλο από το “θέατρο του παραλόγου”; Από το “θέατρο” της ίδιας της ζωής!

- «Γεια σου Τάνια! Τι κάνεις, ψυχή μου; Μα, για να σε δω! Τι ομορφιές είναι αυτές, μάτια μου!».

Ο δήμαρχος είχε σχεδόν “γαντζωθεί” πάνω σε μια νέα γυναίκα. Παρατήρησα ότι δεν ήταν και τόσο χαζά κομπλιμέντα αυτά που της έλεγε. Ήταν όντως ωραία. Το ψηλόλιγνο σώμα της αναδείκνυε όλη την ωραιότητα του μαύρου φορέματός της και έκανε τέλεια αντίθεση με το σκούρο πράσινο των ματιών της. Το πιο αισθησιακό,

όμως, επάνω της ήταν ο ψηλός, αδύνατος λαιμός της και οι καλοσχηματισμένοι στρογγυλοί ώμοι της που έμεναν ακάλυπτοι από το φόρεμά της. Ο δήμαρχος της κρατούσε το χέρι, αφήνοντας να προβάλλονται τα μακριά λεπτά δάχτυλά της. Στα χείλη της είχε ένα συγκαταβατικό χαμόγελο, μόνο και μόνο για να μην προσβάλει τον δήμαρχο που "παραληρούσε" και δώσει την εντύπωση της "ασυγκίνητης" γυναίκας.

«Ωραία, αλλά ψυχρή», σκέφτηκα, έτσι όπως την κοίταζα να στέκεται δίπλα στον δήμαρχο.

- «Σπουδαίο έργο μας ετοίμασες για σήμερα, Τάνια μου! Οι "Ικέτιδες"! Τρομερός αυτός ο Αισχύλος! Ωραία πράγματα! Ωραία πράγματα! Α, και μετά, είπαμε! Έχουμε και γεύμα! Δεν πιστεύω να μην έρθεις! Το τερπνόν μετά του ωφελίμου!».

Οι "κορώνες" του δημάρχου συνέχιζαν να "εκτοξεύονται" προς πάσα κατεύθυνση. Η γυναίκα, όμως, εξακολουθούσε να τον κοιτάζει με το ίδιο περήφανο βλέμμα, χωρίς να ανταποκρίνεται σ' αυτόν τον πηγαίο "συναισθηματισμό" που "ανάβλυζε" από κάθε γωνιά του άντρα που είχε απέναντί της. Η "λύτρωση" ήρθε στο τέλος μαζί με μια κοπέλα που την πλησίασε διακριτικά, σε μια προσπάθεια να την "αποσπάσει από τα δεσμά" του δημάρχου. Ο δήμαρχος, επιτέλους, το κατάλαβε και, με την ίδια και αυτός διακριτικότητα, αποχώρησε. Η νεαρή κοπέλα έσκυψε και της ψιθύρισε χαμογελαστά κάτι στο αυτί, που την έκανε και εκείνη να χαμογελάσει αυθόρμητα. Μετά, την έπιασε ελαφρά από την μέση και προχώρησαν μαζί προς τις πρώτες θέσεις της πλατείας του θεάτρου. Υπήρχε μια άνεση και μια οικειότητα στις κινήσεις των σωμάτων τους, που δεν πρόδιδε μονάχα φιλία. Η νεαρή κοπέλα είχε μακριά μαύρα μαλλιά, που έπεφταν λυτά πάνω στους ώμους της, και φορούσε και εκείνη μαύρα ρούχα. Στα μάτια της, κάθε φορά που έριχνε το βλέμμα της πάνω στην "σύντροφό" της, υπήρχε κάτι σαν ανείπωτος, κρυφός θαυμασμός.

Στην στενή κοινωνία του νησιού, όπου ο κοινωνικός έλεγχος είναι τόσο έντονος και καταπιεστικός, δεν νομίζω ότι είναι και τόσο εύκολο πράγμα να κρύψεις τις ερωτικές σου "προτιμήσεις" και "ιδιαιτερότητες". Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση, αυτές οι "ιδιαιτερότητες" φαινόταν να έχουν ενσωματωθεί πολύ αρμονικά με την τοπική κοινωνία. Αποτελούσε και αυτό μια ένδειξη που οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι η "εν λόγω" γυναίκα, όντως πρέπει να ήταν αξιόλογο άτομο για τα δεδομένα του νησιού, αφού "έχαιρε" τέτοιας επιδοκimasίας και, μάλιστα, από τον "ανδρικό πληθυσμό", που την σταματούσε κάθε δυο και τρεις, μέχρι να φτάσει στην θέση της, για να την κομπλιμεντάρει και να την συγχαρεί για την επιλογή του έργου και τη δουλειά που είχε κάνει. Άραγε να ήταν οι συμπατριώτες της τόσο "ελεύθεροι" από την φύση τους ή, αντιθέτως, αυτή η γυναίκα, με την γοητεία της και τον αέρα της, τους "ελευθέρωνε"; Η ανασφάλεια και το άγχος είναι πόρτες κλειστές, που δεν αφήνουν να μπει ούτε μια ηλιαχτίδα φωτός μέσα στην ανθρώπινη καρδιά. Αυτή, όμως, η γυναίκα έδινε την εντύπωση ότι δεν είχε να κρύψει τίποτα, ακόμη και από το πιο αδιάκριτο, "λαίμαργο" βλέμμα που θα έπεφτε επάνω της ...

.....

Τα φώτα του θεάτρου έχουν σβήσει. Και οι τελευταίοι θεατές έχουν πλέον καθίσει στις θέσεις τους. Οι ψίθυροι σταματούν. Σκέφτομαι ότι ίσως να μην είναι τυχαία η επιλογή αυτής της τραγωδίας από την Τάνια. Οι Δαναήδες επιστρέφουν στο Άργος προκειμένου να ζητήσουν από τον βασιλιά να τους παραχωρήσει άσυλο.

Κυνηγημένες από τα ξαδέρφια τους, του γνωστοποιούν ότι εάν δεν τις δώσει καταφύγιο στη χώρα του, θα κρεμαστούν μπροστά του με τις ζώνες που φορούν στην μέση τους. Τα σώματα των ηθοποιών αποκαλύπτονται. Ικετεύουν για αγάπη, κατανόηση, αποδοχή. Γίνονται, όμως, και απειλή που ταράζει τις ήσυχες συνειδήσεις του κοινού. Κανένας δεν θέλει να δει τις πληγές τους, γιατί του θυμίζουν τις δικές του πληγές. Τα γυναικεία κορμιά ζητούν απεγνωσμένα πάνω στην σκηνή να ξαναβρούν την αθωότητά τους. Είναι, όμως, κομματιασμένα. Ο πόνος τους, αυτό το τόσο "οικείο" στοιχείο, γίνεται "ξένο" στα μάτια των ανθρώπων που τις κοιτάζουν.

Κάθομαι δύο σειρές πιο πίσω από την Τάνια. Το θέατρο είναι κατάμεστο. Έχω, όμως, την αίσθηση ότι ο μόνος θεατής εκεί μέσα είναι αυτή η γυναίκα. Το σώμα της κυριαρχεί μέσα στην αίθουσα. Το σώμα στο οποίο η ηδονή και ο πόνος έχουν τόσο τέλεια συμφυλιωθεί μεταξύ τους. Το σώμα που νίκησε την κοινωνική καταπίεση και ζει τον θρίαμβο της απελευθέρωσής του. Η κοπέλα με τα μακριά, λυτά μαλλιά κάθεται δίπλα της. Ακουμπάει τον ώμο της πάνω στον ώμο της συντρόφου της. Εκείνη παρακολουθεί με κρυφή ικανοποίηση το αποτέλεσμα της δουλειάς που, εδώ και τόσους μήνες, αποτέλεσε τον καθημερινό μόχθο της. Όταν θα επιστρέψουν στο σπίτι τους, μόνες μέσα στο δωμάτιο, δεν θα ντραπούν να δείξουν η μία τις πληγές της στην άλλη, γιατί έχουν καταφέρει να διανύσουν μεγάλη πορεία μέσα στον εαυτό τους και έτσι δεν έχουν να φοβηθούν τίποτα ...

Μερικοί θεατές σηκώνονται όρθιοι και χειροκροτούν με ενθουσιασμό. Οι ηθοποιοί κάνουν νόημα στην Τάνια να ανεβεί και αυτή πάνω στην σκηνή. Τα σώματά τους ενώνονται μέσα από σφιχτούς εναγκαλισμούς. Το κοινό την επευφημεί, φωνάζοντας "μπράβο". Εκείνη τους ανταποδίδει συγκινημένη το χειροκρότημα ...

.....

Η γνωριμία με την Τάνια δεν είχε τίποτα το συναρπαστικό. Ο δήμαρχος, όπως ήταν αναμενόμενο, έπλεξε το εγκώμιό μου μπροστά της με την στεντόρεια φωνή του. Εκείνη έδειξε να μην εκπλήσσεται καθόλου, σε αντίθεση με όλους τους υπόλοιπους ομοτράπεζους, με την απόφασή μου να περάσω τους χειμωνιάτικους μήνες στον φάρο. Για την Τάνια, όλες οι ανθρώπινες επιλογές είναι "φυσικές" επιλογές και, επομένως, δεν υπάρχει τίποτα το "αφύσικο", το "περίεργο", το "αδικαιολόγητο". Περιορίστηκε μονάχα στο να με προτρέψει να "είμαι ο εαυτός μου" σε ό,τι αποφασίσω να κάνω πάνω στο αντικείμενό μου. Ο δήμαρχος, δεν ξέρω πως τα κατάφερε, αλλά τελικά με έβαλε να καθίσω δίπλα της. Από την μια πλευρά της, λοιπόν, είχε την κοπέλα με τα μακριά μαλλιά και, από την άλλη, εμένα. Μια παράξενη αίσθηση με κυρίευσε. Ένιωθα σαν ερωτικός αντίζηλος που προσπαθεί να "διεκδικήσει" κάτι που, εκ προοιμίου, είναι "χαμένο". Η νεαρή κοπέλα, όποτε γυρνούσα το κεφάλι μου για να την κοιτάζω, μου χαμογελούσε, όπως κάποιος που ξέρει ότι δεν "κινδυνεύει" από τον "αντίπαλό" του ...

Η συζήτηση κινήθηκε περί ανέμων και υδάτων. Ο δήμαρχος "έκλεψε την παράσταση" με την εξιστόρηση των "δημαρχιακών κατορθωμάτων" του και το τελευταίο δίσωρο "αναλώθηκε" στο να ξελαρυγγιάζεται, σε μια προσπάθεια να επιδείξει σε όλους τις ικανότητές του στο τραγούδι. Αυτό το "μονοπώλιο" από την πλευρά του δημάρχου, αν και εκνευριστικό για μένα, ήταν κάτι που το περίμενα. Σε τέτοιες συνεντεύξεις, άλλωστε, τι άλλο να προσδοκάς; Η Τάνια είχε απορροφηθεί από την κουβέντα με τον σκηνογράφο του θεάτρου, που φαινόταν να είναι και πολύ καλός της φίλος. Κάπου-κάπου έβαζαν και μένα στην συζήτηση, αλλά, με τα "ξεφωνητά" του δημάρχου και αυτών που τον συνόδευαν στις καντάδες, ήταν

αδύνατον να μπορέσεις να συνεννοηθείς με τον συνομιλητή σου και να απολαύσεις τον διάλογο μαζί του. Η Τάνια που ήταν απ' ό,τι φαίνεται εξοικειωμένη με αυτές τις "συγκεντρώσεις", "πήγαινε με τα νερά" τους, όπως θα έλεγε κανείς. Έπαιρνε από την παρέα, αυτό που μπορούσε να της δώσει. Εγώ, μάλλον, ζητούσα πάρα πολλά, γι' αυτό και έπαιρνα ελάχιστα. Δυο-τρεις φορές κρατήθηκα για να μην χασμουρηθώ. Εκείνη το πρόσεξε, γιατί, μετά από λίγο, ζήτησε να αποχωρήσει, προφασιζόμενη ότι ήταν πολύ κουρασμένη. Την στιγμή που σηκωνόταν για να φύγει, με ρώτησε εάν θα ήθελα να με πάει με το αυτοκίνητό της μέχρι τον φάρο. Το δέχτηκα με πολύ ανακούφιση, είναι αλήθεια. Φύγαμε και οι τρεις. Στη διαδρομή μιλούσαμε ελάχιστα. Όταν πλησιάζαμε στον φάρο, με ρώτησε τότε υπολόγιζα να τελειώσω με το έργο που είχα αναλάβει. Της είπα ότι μάλλον την άνοιξη ο φάρος θα ήταν έτοιμος για την φιλοξενία του κοινού.

- «Έχουμε, επομένως, χρόνο μπροστά μας», είπε. «Θα μπορούσαμε σε κάποια επίπεδα να συνεργαστούμε. Ξέρω ανθρώπους που θα ήταν πρόθυμοι να σε βοηθήσουν. Ο δήμαρχος μπορεί να έχει την διάθεση, αλλά δεν έχει τον χρόνο. Αύριο, είσαι ελεύθερος; Θα μπορούσες να έρθεις σπίτι».

Της απάντησα ότι μετά τις επτά δεν είχα τίποτα το ιδιαίτερο να κάνω.

- «Ωραία, λοιπόν. Μετά τις επτά. Τα λέμε ... ».

Με καληνύχτισαν και, στην στιγμή, το αυτοκίνητό τους χάθηκε στην στροφή του δρόμου ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Το σπίτι της Τάνιας, απλό και λειτουργικό, είχε κάτι από τον χαρακτήρα της. Έδειχνε ζεστό, και την ίδια στιγμή, απόμακρο και ψυχρό. Σου δημιουργούσε μια άνεση και, παράλληλα, μια αμηχανία. Οι πίνακες ζωγραφικής στους τοίχους, τα έπιπλα, όλη η διακόσμησή του φανέρωνε την καλλιτεχνική φυσιογνωμία της ιδιοκτήτριάς του αλλά και τη νησιώτικη καταγωγή της.

- «Βολέψου, όπου θέλεις. Θα φέρω κάτι να πιούμε».

Περίμενα ότι, από ώρα σε ώρα, θα ξεπρόβαλε και η σύντροφός της, αλλά δεν την έβλεπα πουθενά. Η Τάνια ήρθε, κρατώντας δύο ποτήρια. Άφησε το δικό μου πάνω στο τετράγωνο τραπέζι του σαλονιού. Στις κινήσεις της υπήρχε μια ήρεμη ακρίβεια. Αυτή η τόσο ελεύθερη γυναίκα, πώς ήταν δυνατόν να βγάζει μια τέτοια αυτοπειθαρχία; Το σώμα της ψηλό και σφιχτοδεμένο απέπνεε ένα διάχυτο ερωτισμό, ταυτόχρονα όμως, κάτι σαν αδιόρατος φόβος, σε κυρίευε στην ιδέα και μόνο να το αγγίξεις. Ίσως όλα αυτά να τα γεννούσε η φαντασία μου. Ίσως το γεγονός ότι συζούσε με μια γυναίκα. Πάντως αυτό που παρέμενε αναλλοίωτο επάνω της και δεν άλλαζε ήταν η ωραιότητα των ματιών της και αυτή η μυστηριώδης έλξη που γεννούσε το βλέμμα της. Το μακρύ μάλλινο φόρεμά της εφάρμοζε ελαφρά πάνω της, αφήνοντας να προβάλλουν οι λεπτές καμπύλες του σώματός της. Χωρίς να το θέλω, άξαφνα αισθάνθηκα ένα είδος ζήλιας για την κοπέλα που ζούσε κοντά της. Εκείνη, λες και διάβασε τις σκέψεις μου, είπε:

- «Η Αλεξάνδρα λείπει. Σήμερα έχει μάθημα μέχρι αργά το βράδυ».
- «Εργάζεται κάπου;».
- «Είναι καθηγήτρια μουσικής. Παραδίδει μαθήματα στο ωδείο της Χώρας».
- «Πώς γνωριστήκατε;».
- «Η γνωριμία μας έγινε στην Αθήνα. Εκείνο το διάστημα, εγώ δούλευα σ' ένα σχολείο, παραδίδοντας μαθήματα θεάτρου. Στο ίδιο σχολείο η Αλεξάνδρα έκανε μαθήματα μουσικής. Μετά, εγώ αποφάσισα να επιστρέψω στο τόπο μου και να ασχοληθώ ενεργά με το θέατρο. Εκείνη δέχτηκε να με ακολουθήσει ...». Σήκωσε ελαφρά τους ώμους της και χαμογέλασε. «Έτσι απλή ήταν η γνωριμία μας ...».
- «Στο νησί ... Είναι εύκολο να ... ».
- «Το "εύκολο" και το "δύσκολο" εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από εμάς. Εμείς το καθορίζουμε». Σήκωσε το ποτήρι της και ήπιε μια γουλιά. Τα μάτια της με κοίταξαν έντονα. «Στην ζωή, αυτό που ψάχνουμε είναι η αγάπη. Ό,τι και να κάνουμε, αυτός είναι ο απώτερος στόχος μας, και ας μην θέλουμε να το παραδεχτούμε ορισμένες φορές. Προς την αγάπη βαδίζουμε. Η μόνη διαφορά είναι ότι άλλοι παίρνουν τον "ορθόδοξο" δρόμο για να την συναντήσουν και άλλοι τον "ανορθόδοξο". Εγώ ας πούμε ότι πήρα τον "ανορθόδοξο" δρόμο για να φτάσω στον στόχο μου ...».
- «Συγγνώμη ... Δεν ήθελα να γίνω αδιάκριτος ... ».
- «Δεν έγινες καθόλου αδιάκριτος. Άλλωστε, χαίρομαι που με ρωτάς. Το αντίθετο θα μ' ενοχλούσε».

- «Οι συμπατριώτες σου σε εκτιμούν πολύ. Ο δήμαρχος σε θεωρεί σπουδαία γυναίκα. Φαντάζομαι ότι και αυτό μιας μορφής αγάπη είναι για σένα».
- «Έχεις δίκιο. Εξάλλου, η αγάπη έχει πολλά πρόσωπα».
- «Σκέφτεσαι κάποια μέρα να ξαναφύγεις από το νησί;».
- «Η Αλεξάνδρα είναι νέα και πολύ ταλαντούχα μουσικός. Ενδέχεται να βγει στο εξωτερικό. Όταν θα έρθει εκείνη η ώρα, θα σκεφτώ τι θα κάνω. Τώρα είναι λιγάκι νωρίς».
- «Είσαι τυχερή που νιώθεις έτσι. Τα έχεις βρει με τον εαυτό σου».
- «Αυτό δεν μπορείς να το πεις, εάν δεν έρθει το τέλος. Το τέλος τα αποκαλύπτει όλα».
- «Το τέλος ... Το φοβάσαι; ...».
- «Το φοβάμαι, μέχρι να δω την αρχή. Μετά, κάθε φόβος εξαλείφεται».
- «Πριν από λίγες μέρες, ήρθε να με βρει στον φάρο ο εφημέριος του χωριού. Του είπα ότι οι κάτοικοι του νησιού συνηθίζουν να μιλούν για φαντάσματα και ξωτικά. Την νύχτα, όταν δύει ο ήλιος, τρομάζουν στην ιδέα ότι πρέπει να διαβούν κάποια μονοπάτια ή δρόμους, ότι πρέπει να περάσουν δίπλα από κάποια ερειπωμένα σπίτια, αδειανά κουφάρια ενός ανελέητου σεισμού. Λες και στο μυαλό τους έχει στοιχειώσει το κακό. Για τον ιερέα, ένα "φάντασμα" υπάρχει μονάχα, και αυτό είναι η αθεΐα. Εγώ, όμως, έχω αντίθετη γνώμη. Για μένα το "φάντασμα" είναι ο δεύτερος εαυτός μας που δεν μας αφήνει να ηρεμήσουμε ποτέ. Αυτός που βγαίνει τις βραδιές και μας τρομάζει, δείχνοντάς μας την αλήθεια μας ... Αυτή που φοβόμαστε να αντικρίσουμε όσο τίποτε άλλο».
- «Σε τρομάζει τόσο πολύ η αλήθεια σου; Νομίζω πως δεν θα έπρεπε».
- «Γιατί;».
- «Γιατί είσαι νέος και όμορφος και μπορείς ακόμη να ζητάς από την ζωή και να παίρνεις. Τη δική σου αλήθεια δεν την έχει "διαβρώσει" το γήρας. Σκέψου το αυτό και θα δεις ότι δεν είναι και τόσο τραγικά τα πράγματα όσο φαίνονται εκ πρώτης όψεως. Όταν ήμουν πιο νέα, είχα την αρρωστημένη εντύπωση ότι ο κόσμος μου "χρωστούσε" ένα σωρό πράγματα και απελπιζόμουν, όταν διαπίστωνα ότι δεν μου τα έδινε. Τώρα, όμως, πιστεύω ότι κανείς δεν "χρωστάει" σε κανέναν. Την πορεία μας ακολουθούμε όλοι οι άνθρωποι, και όσο πιο γρήγορα την "αφουγκραστούμε" και "συμφιλιωθούμε" μαζί της, τόσο το καλύτερο για μας».
- «Μιλάς σαν τον ιερέα».
- «Αλήθεια; Και να σκεφτείς ότι ποτέ δεν τα πήγαίνα καλά μαζί τους. Μπορείς, εξάλλου, να καταλάβεις τον λόγο».
- «Μπορώ».
- «Φαντάζομαι ότι θα αναρωτιέσαι πως περνάω εδώ, σ' ένα μικρό μέρος, όπως είναι ένα νησί. Εχθές ήρθες στο θέατρο. Είδες όλον αυτόν τον κόσμο να κάθεται στα καθίσματα της πλατείας, για να παρακολουθήσει το έργο που ανεβάσαμε. Σε ρωτάω λοιπόν: Νομίζεις ότι όλοι αυτοί έχουν συμφιλιωθεί με τον εαυτό τους, έχουν καταφέρει να αποβάλουν κάθε ίχνος εγωισμού που κρύβεται μέσα τους; Και όμως. Ακόμη και έτσι, τίποτα δεν τους εμποδίζει να

έρθουν σε μια θεατρική παράσταση και να απομακρυνθούν από το ζοφερό τοπίο του μυαλού τους για δύο ώρες. Έχουν την ανάγκη να απομακρυνθούν και εγώ έχω την υποχρέωση να τους βοηθήσω να το κάνουν. Έτσι βοηθάω και τον δικό μου εαυτό».

- «Σαν ένα είδος αναγέννησης;».
- «Μάλλον σαν ένα είδος λύτρωσης, εσωτερικής κάθαρσης. Κάθε φορά που τελειώνει ένα έργο, νιώθω να με τυλίγει ένα κενό και, την ίδια στιγμή, αυτό το κενό μετουσιώνεται σ' ένα αίσθημα πληρότητας, όπως ακριβώς και η άρνηση της άρνησης μετατρέπεται σε κατάφαση».
- «Διάβασα κάπου ότι το θέατρο δεν διαφέρει και πολύ από την Εκκλησία. Πρέπει να προσέρχεται κανείς σ' αυτό με την ίδια ευλάβεια. Έχει τους δικούς του δογματικούς κανόνες, τους δικούς του μυστικούς κώδικες».
- «Ίσως και να έχει δίκιο αυτός που το είπε».
- «Ανάγκη λοιπόν ... Όλα είναι ανάγκη ... ».
- «Ανάγκη για ποιο πράγμα;».
- «Ανάγκη για λήθη ... »
- «Και για αλήθεια επίσης ... ».

Η συζήτησή μας κράτησε για ώρες. Όταν πλέον κόντευε να σβήσει η φωτιά στο τζάκι, επέστρεψε στο σπίτι η Αλεξάνδρα. Δεν μπορώ να πω ότι χάρηκε και πολύ, βλέποντάς με. Το πρόσεξε αμέσως και η Τάνια, γιατί όταν είπα ότι ήταν ώρα να πηγαίνω, δεν πρόβαλε την παραμικρή αντίσταση.

Σ' όλη την διαδρομή, μέχρι να φτάσω στον φάρο, οδηγώντας μέσα στην πυκνή νύχτα, όσο και αν πίεζα τον εαυτό μου να μην ενδώσει σ' αυτήν την σκέψη, ωστόσο μια ανεξήγητη φωνή τριβίλιζε τα αυτιά μου, υπενθυμίζοντάς μου συνεχώς ότι η Τάνια και εγώ είχαμε την ίδια ανάγκη για λήθη και για αλήθεια ... Δεμένοι και οι δύο με τα δεσμά μιας μοίρας, που μας έφερνε άθελά μας όλο και πιο κοντά ...

.....

Προσπαθώ να βάλω τα πράγματα σε μια τάξη, σε μια λογική σειρά και να βρω την συνάφεια που υπάρχει σε όλα όσα συνέβησαν μέχρι τώρα. Αδυνατώ, όμως, να προσδώσω σ' αυτά μια σχέση αιτίας και αιτιατού. Ο ντετερμινισμός δεν μπορεί να αποτελεί σημείο αναφοράς για την πνευματική συγκρότηση της συνείδησής μας, γι' αυτό το αδιόρατο πέπλο που μας σκεπάζει από την στιγμή της γέννησής μας και καθορίζει τις πράξεις μας. Δεν μπορώ και δεν θέλω να πιστέψω ότι κινήθηκα σαν ένας προσεχτικός παίκτης που ξέρει να ποντάρει το κάθε του χαρτί. Σε τι, άλλωστε, θα μπορούσα να ποντάρω; Το άρθρο στην εφημερίδα για το πιλοτικό πρόγραμμα αναπαλαίωσης των ελληνικών φάρων, η γνωριμία μου με τον δήμαρχο, η αναπάντεχη επίσκεψη του ιερέα του χωριού εκείνο το απόγευμα στον φάρο, η πρόσκληση για την παρακολούθηση της παράστασης στο δημοτικό θέατρο του νησιού, η παρότρυνση του δημάρχου να γνωρίσω την Τάνια, η κοπέλα στο μπαρ. Δεν είναι δυνατόν να τα είχα όλα αυτά προσχεδιάσει! Και, όμως, λες και ένα αόρατο χέρι μ' έβαζε να πρωταγωνιστήσω ερήμην μου σ' αυτά τα γεγονότα. Κάθε αντίσταση από μέρους μου φαντάζει μάταιη. Τώρα, πλέον, δεν υπάρχει πισωγύρισμα. Πρέπει να φτάσω μέχρι το τέλος. Το τέλος ... «*Φοβάσαι το τέλος;*», είχα ρωτήσει την Τάνια και εκείνη μου είχε απαντήσει «*Το φοβάμαι, μέχρι να δω την αρχή*». Την αρχή ... Τι παράξενη λέξη! Πρέπει κάτι να ισοπεδωθεί, για να χτιστεί και πάλι από την αρχή. Σ' αυτό το νησί, η

μανία ενός σεισμού σηματοδότησε ένα νέο ξεκίνημα. Στη δική μου ψυχή, όμως, ποιός σεισμός τα γκρεμίζει όλα και τα ισοπεδώνει; Γιατί, άραγε, τρομάζω τόσο και δεν τολμάω να πω στον εαυτό μου τον λόγο για τον οποίο ήρθα εδώ; Η συνειδήσή μου ... Αυτή μ' έφερε εδώ. Αυτή μ' έβαλε να ζω σ' αυτόν τον φάρο και να συναναστρέφομαι με αυτά τα πρόσωπα. Να θανατώσω τον θάνατο! Ναι, μάλλον, αυτός πρέπει να είναι ο λόγος! Για να τα ισοπεδώσω όλα και έτσι να έχω τη δυνατότητα και την ελπίδα να κάνω μια νέα αρχή ...

.....

Το σπίτι του ιερέα του χωριού φανέρωνε, όπως και τόσα άλλα σπίτια, την λαϊκή αρχιτεκτονική του νησιού, αν και τραυματισμένη από τον χρόνο και τους αλλεπάλληλους σεισμούς. Στην βαριά σιδερένια πόρτα, που αποτελούσε και την κύρια είσοδο, πάνω στο υπέρθυρο αναγράφονταν η χρονολογία ανέγερσής του. Τετράριχτη στέγη και κόκκινα γαλλικά κεραμίδια, παράθυρα και μπαλκονόπορτες με βενετσιάνικα παραθυρόφυλλα, διακόσμηση στις γωνιές και τα παράθυρα με λευκή πέτρα για να τονίζεται ακόμη περισσότερο το χρώμα ροζαγγέλικα. Η αυλή με το ξύλινο πέργουλο στηρίζονταν σε πέτρινους πεσσούς, ενώ στο βάθος μπορούσε κανείς να διακρίνει τον παραδοσιακό βόρτο. Το σπίτι, χτισμένο με ξύλο και πέτρα, διατηρούνταν σε άριστη κατάσταση και εξέπεμπε μια κρυφή γοητεία μέσα στην απλότητά του. Απλό και λιτό, έτσι όπως πρέπει να είναι και το πνεύμα ενός ιερέα, σκέφτηκα ...

- «Άνοιξε το πορτόνι, παιδί μου, και έμπα μέσα!», ακούστηκε η βροντερή φωνή του ιερέα, μόλις το μάτι του με αντιλήφθηκε, την στιγμή που στεκόμουν διστακτικά και κοιτούσα με αμηχανία τον κήπο με τις πικροδάφνες και τους ψηλούς φοίνικες. Το βαρύ χέρι του έπεσε πάνω στην πλάτη και στους ώμους μου και μ' έσφιξε με τόση δύναμη, που νόμισα ότι θα λιποθυμούσα και θα σωριαζόμουν στην λιθόστρωτη αυλή. «Δεν ξέρεις πόσο χαίρομαι που σε ξαναβλέπω! Σου το είπα και πριν από λίγες ημέρες. Το καλό κρασί θέλει και καλή παρέα! Και εμάς το κρασί μας είναι φινό!».

Μ' έβαλε να καθίσω δίπλα στο τζάκι για να ζεσταθώ και να στεγνώσουν τα ρούχα μου που είχαν γίνει μούσκεμα από την βροχή.

- «Πολύ υγρασία βρε αγόρι μου! Μα τον Άγιο Γεράσιμο, δεν μας έχει μείνει κόκαλο για κόκαλο μ' αυτή την υγρασία! Όλοι από αρθριτικά πάσχουμε σ' αυτόν τον ευλογημένο τόπο!».

Το κρασί ήταν όντως ωραίο και δυνατό και, δίπλα στην φωτιά που έκανε τα κούτσουρα να τριζοβολούν στο τζάκι, αισθάνθηκα να με τυλίγει κάτι σαν ζεστή ευτυχία, μια γλυκιά θαλπωρή. Τα μάγουλά μου, μέσα σε λίγα λεπτά, έγιναν κατακόκκινα.

- «Έτσι μπράβο!», φώναξε ο ιερέας, γελώντας εγκάρδια. «Κοκκίνισαν τα μάγουλά σου! Πιες! Μην το φοβάσαι! Κανένας δεν έπαθε τίποτα από λίγα ποτηράκια!».

Χαμογέλασα, χωρίς να πω τίποτα. Μια τέτοια ώρα, είχα ανάγκη μονάχα από την στοργή που μου έδειχνε ο γεροδεμένος, ηλικιωμένος άντρας που είχα απέναντί μου. Ήταν τόση η μοναξιά μου ...

- «Πεινάς; Έφαγες τίποτα όλη την ημέρα; Να ετοιμάσω κάτι;».
- «Όχι, Πάτερ. Σας ευχαριστώ. Είχα ανάγκη από παρέα. Και εσείς είστε η καλύτερη συντροφιά που θα μπορούσα να έχω στο χωριό».

- «Είναι δύσκολο, παιδί μου, να ζεις τον χειμώνα στον φάρο. Πραγματικά, με εξέπληξε η απόφασή σου. Έχεις θέληση και αποφασιστικότητα. Άνθρωπος με θέληση είναι άνθρωπος με πειθαρχία και εγκράτεια. Και τα δύο αυτά γνωρίσματα είναι από τις μεγαλύτερες αρετές που μας έδωσε ο Θεός». Σταμάτησε. Με κοίταξε κατάματα, σαν να ζητούσε να διαβάσει αυτό που έκρυβα μέσα μου. Υπήρχε κάτι το αγέρωχο στο βλέμμα του, ένα είδος σοβαρότητας που δεν ήταν αυστηρότητα, αλλά μάλλον περηφάνια. Ίσως η περηφάνια εκείνη που έχει ο άνθρωπος που τα έχει καλά με τον εαυτό του και, στην προκειμένη περίπτωση, και με τον Θεό επίσης ... «Πιστεύεις, στον Θεό, αγόρι μου;».
- «Δεν ξέρω ... Νομίζω πως ναι ... ».
- «Δεν υπάρχει ``νομίζω``. Ή πιστεύεις ή δεν πιστεύεις! Η πίστη δεν είναι εμπόρευμα για να την ``παζαρεύουμε`` κατά πως μας συμφέρει!».
- «Θα επιθυμούσα να πιστεύω σ' έναν Θεό πιο ... πιο ανθρώπινο ίσως ... Αυτός ο Θεός ... Με τρομάζει ... ».
- «Μα ... Πιο ανθρώπινος από έναν Θεό που πήρε σάρκα και οστά και που μίλησε με ανθρώπινη μιλή; Ο Θεός, παιδί μου, μας καταδέχτηκε! Καταδέχτηκε τα πάντα, ακόμη και να πεθάνει με τον πιο ατιμωτικό από όλους τους ανθρώπινους θανάτους! Ένας τέτοιος ``καταδεκτικός`` Θεός δεν θα έπρεπε να σε τρομάζει. Αντιθέτως ...».
- «Με τρομάζει η σιωπή του ... Με τρομάζει η απραξία του ... Τόσο κακό, τόση χυδαιότητα, τόση αδικία, τόσος πόνος ... Κοιτάζτε γύρω σας και πέστε μου: Στ' αλήθεια, πιστεύετε ότι οι άνθρωποι είναι ευτυχισμένοι; Ότι θα μπορούσαν ποτέ να είναι; Πόσο γεμάτη πρέπει να είναι η φαρέτρα σου για να τα βγάλεις πέρα με το κακό; Άνθρωποι μόνοι ... Άνθρωποι εγκαταλελειμμένοι ... Άνθρωποι που έχουν ριχτεί προ πολλού στην αγκαλιά της ανασφάλειας, της απελπισίας ... Πώς είναι δυνατόν να πιστέψω ότι όλα αυτά είναι μέσα στο θείο μεταφυσικό σχέδιο;».
- «Μιλάς εγωιστικά. Ο άνθρωπος που μιλάει με την καρδιά του, μιλάει την γλώσσα της αγάπης, της θυσιασμένης αγάπης. Στην αυτοθυσία μας προτρέπει ο Κύριος, όχι στην αυτοκαταστροφή! Το κακό δεν εξαλείφεται. Το καλό, όμως, θεριεύει, ριζώνει όλα και πιο βαθιά μέσα μας και μια μέρα δίνει στο κακό την θέση που του πρέπει! Αναφέρεσαι σε ανθρώπους εγκαταλελειμμένους, αδικημένους, πονεμένους, φτωχούς. Σίγουρα, όλοι αυτοί υπάρχουν και θα υπάρχουν για πάντα. Σκέψου, όμως, πόσοι άλλοι άνθρωποι, αυτή την ώρα που μιλάμε, δίνουν την ζωή τους για να βρουν αυτοί οι απόκληροι, αυτοί οι καταφρονεμένοι, ένα πενιχρό καταφύγιο! Τόσες ευλογημένες οικογένειες! Τόσα φωτισμένα παιδιά! Βγαίνουν στον κόσμο με όνειρα, με ιδανικά, με αξίες, με πάθος για ζωή! Έχω την εντύπωση, παλικάρι μου, ότι κοιτάζεις την μία όψη μόνο του νομίσματος. Η αλήθεια, όμως, δεν είναι μονοδιάστατη ούτε μονολιθική». Έπιασε το χέρι μου και το έκλεισε μέσα στην φαρδιά παλάμη του. «Ο Κύριός μας μάς θέλει ελεύθερους, αγόρι μου. Και εμείς είμαστε γεννημένοι για να είμαστε ελεύθεροι. Αντί για τον δρόμο της ελευθερίας, κάποια μέρα, από ένα σατανικό σαράκι που

χώνεται μέσα στο μυαλό και τη σάρκα μας, εμείς επιλέγουμε τον δρόμο της αναγκαιότητας, τον δρόμο της ανελευθερίας, τον δρόμο της αλλοτρίωσης. Δεν φταίει, όμως, γι' αυτό ο Θεός. Οι μόνοι υπεύθυνοι είμαστε εμείς ... Εμείς που αφήσαμε να χαθούν όλα μέσα από τα χέρια μας ... ».

- «Υπάρχει τρόπος να σωθούμε; ... ». Ένιωσα την φωνή μου να τρέμει και να λυγίζει κάτω από το βάρος μιας μυστικής συγκίνησης.
- «Φυσικά και υπάρχει ... ».
- «Πώς ; ... ».
- «Με την συγχώρεση ... Και την αγάπη ... ».
- «Και ... Εάν δεν μπορούσαμε ποτέ να συγχωρέσουμε; ... Να αγαπήσουμε; ... ».
- «Τότε ο δρόμος της απελπισίας θα είναι η μόνη οδός που θα μας περιμένει για να την διαβούμε ... ».

Σηκώθηκα όρθιος. Βλέποντάς με, σηκώθηκε και εκείνος. Πόσο πιο ψηλός έδειχνε από μένα!

- «Είναι ώρα να πηγαίνω ... Σας ευχαριστώ για την συντροφιά ... Για το κρασί ... Ο δρόμος για τον φάρο, όταν βρέχει, γίνεται δύσβατος ... Καλύτερα να φτάσω έγκαιρα ... ».

Έβαλε το χέρι του μέσα στην τσέπη του ράσου του και έβγαλε μια μικρή χάρτινη εικόνα της Παναγίας.

- «Πάρε αυτήν την εικόνα και βάλ' την στο αυτοκίνητό σου. Όταν την έχεις μαζί σου, κανένας δρόμος δεν είναι δύσβατος ... ».

Την πήρα και την έβαλα διστακτικά μέσα στην τσέπη του μπουφάν μου. Δεν ξέρω πως και γιατί, αλλά την στιγμή που είπα "καληνύχτα" και ήμουν έτοιμος να βγω από την πόρτα και να φύγω, γύρισα απότομα και έσκυψα να φιλήσω το χέρι του. Το τράβηξε διακριτικά και, έτσι όπως είχα γεμμένο το κεφάλι μου, μου χάιδεψε τα μαλλιά, σαν να ήμουν ένα μικρό, παραπονεμένο παιδί ...

- «Δεν χρειάζεται, αγόρι μου ... Δεν χρειάζεται ... ».

.....

Το κεφάλι μου κοντεύει να σπάσει από τον πονοκέφαλο. Μέχρι να φτάσω στον φάρο, χρειάστηκε να σταματήσω τρεις φορές στην άκρη του δρόμου. Αισθάνομαι την αναπνοή μου να βγαίνει βαριά μέσα από το στήθος μου. Σχεδόν ασθμαίνω. Πόσο θα ήθελα να έπεφτα σ' έναν γλυκό λήθαργο και όταν ξυπνούσα να μην υπήρχε τίποτα μέσα στο μυαλό μου, στις σκέψεις που κάνω μέρα και νύχτα. Το σκοτάδι του δρόμου με έχει τυλίξει από όλες τις μεριές. Σκοτάδι και μόνο σκοτάδι. Τίποτε άλλο. Η μορφή του ιερέα μοιάζει μ' ένα κερί που αχνοφέγγει. Το φως που προσδοκώ, δεν έρχεται ...

Συγχώρεση ... Συγχώρεση και αγάπη ... Δύο λέξεις που βγαίνουν τόσο αβίαστα μέσα από τα χείλη του, όταν με κοιτάζει. Αλίμονο ... Ο χρόνος γι' αυτόν τον άνθρωπο του Θεού φαίνεται να έχει σταματήσει, να έχει γίνει πλέον άχρονος. Για μένα, όμως, ο χρόνος υπάρχει ... Υπάρχει και κυλάει αργά ... Βασανιστικά ... Πρέπει να φτάσω στο τέλος ... Στο τέλος ...

Τα χέρια μου τρέμουν πάνω στο τιμόνι. Στο τζάμι του αυτοκινήτου, οι στάλες της βροχής πέφτουν ασταμάτητα. Ένα αμάξι από το αντίθετο ρεύμα αναβοσβήνει τα φώτα του. Ο ήχος από το επίμονο κορνάρισμα με επαναφέρει. Λίγο ακόμα και φτάνω στον φάρο ... Κουράγιο ... Λίγο ακόμα ... Θα τα καταφέρω ... Πρέπει να κρατηθώ

όρθιος ... Το κρασί μ' έχει ζαλίζει. Τα λόγια του ιερέα, σαν σουβλιά, καρφώνουν τα μηνίγγια μου. Σβήνω τα φώτα. Αφήνω το πόδι μου από το γκάζι. Έφτασα ... Επιτέλους έφτασα ... Το κεφάλι μου πέφτει νωχελικά πάνω στο τιμόνι. Το σφίγγω μέσα στις παλάμες μου, ενώ τραντάζεται από τους λυγμούς. Μακάρι να ήξερα γιατί κλαίω. Από πόνο; Από απελπισία; Από θυμό;

Θέλω να ουρλιάξω αλλά δεν έχω τη δύναμη. Η εικόνα της Παναγίας με κοιτάζει μ' αυτά τα θλιμμένα μάτια της. Δεν αντέχω αυτό το βλέμμα! Δεν αξίζω αυτό το βλέμμα!

«Πατέρα ... », φωνάζω δυνατά μέσα στο σκοτάδι και ο αντίλαλος της φωνής μου "σπάει" τη νεκρική σιωπή του φάρου ... «Λύτρωσέ με ... Σε παρακαλώ ... ».

.....

Όταν επέστρεψα στον φάρο το μεσημέρι, γυρίζοντας από το χωριό όπου είχα πάει να κάνω κάτι ψώνια, βρήκα ένα σημείωμα ριγμένο κάτω από την πόρτα:

"Πέρασα και δεν σε βρήκα. Εάν λάβεις εγκαίρως το σημείωμά μου, έλα σε παρακαλώ γύρω στις έξι στο λιμάνι, εκεί στην προκυμαία. Θα σε περιμένω.

Αλεξάνδρα"

.....

Τα μακριά μαλλιά της ανέμιζαν στον αέρα. Κοιτούσε μ' ένα απλανές βλέμμα την παγωμένη θάλασσα και φάνηκε να ταράχτηκε, όταν την πλησίασα.

- «Καλησπέρα Αλεξάνδρα».
- «Καλησπέρα ... Συγγνώμη που σε έβαλα στον κόπο να έρθεις ... Αλλά ...
- «Δεν πειράζει. Η Τάνια; ...».
- «Έχει και πάλι πολύ δουλειά με το έργο που θα ανεβάσει τον επόμενο χρόνο».
- «Εσύ; ... Με τα μαθήματα; ...».

Δεν πρόλαβα καλά-καλά να αποτελειώσω την φράση μου. Η Αλεξάνδρα ήταν σαν να μην μ' άκουσε καθόλου.

- «Ήθελα να σου ζητήσω συγγνώμη ... Η στάση μου απέναντί σου δεν ήταν και η καλύτερη. Θα φαντάζεσαι ότι δεν διαφέρω και πολύ από μια διεστραμμένη ζηλιάρα».
- «Μην είσαι τόσο σκληρή με τον εαυτό σου».

Έσφιγγε νευρικά μέσα στα δάχτυλά της το λουρί από την τσάντα της.

- «Τι λες; Πάμε να καθίσουμε στο μπαρ; Εδώ έξω θα ξεπαγιάσουμε».

Το αγόρι στο μπαρ μάς κοίταξε περίεργα, όταν ανοίξαμε την πόρτα και μπήκαμε μέσα. Είναι εμφανές ότι έχει συνδέσει την παρουσία της Αλεξάνδρας σ' αυτό το στέκι με "άλλου" είδους συντροφιά.

Η Αλεξάνδρα έβγαλε ένα πακέτο τσιγάρα και το ακούμπησε πάνω στο τραπέζι. Από τις κινήσεις της δεν ήταν δύσκολο να καταλάβει κανείς την ταραχή της.

- «Καπνίζεις;». Άνοιξε το πακέτο, προσφέροντάς μου τσιγάρο.

- «Όχι, ευχαριστώ. Δεν το ‘‘τραβάει’’ και πολύ ο οργανισμός μου». Σκέφτηκε για λίγο και είπε χαμογελώντας:
- «Το ίδιο μου λέει και η Τάνια κατά καιρούς. Ξέρεις ... Η Τάνια ... Τέλος πάντων. Ας τα αφήσουμε αυτά για άλλη φορά ... ».
- «Έχει προβλήματα υγείας; ... ».
- «Όχι αυτή ... Ο πατέρας της ... Όταν ήταν έφηβη, πέθανε από καρκίνο των πνευμόνων. Μου έλεγε πάντοτε ότι εκείνος κάπνιζε σαν φουγάρο».
- «Τι δουλειά έκανε;».
- «Ήταν χρυσοχόος στο νησί. Αρκετά ευαίσθητος άνθρωπος, αν και η Τάνια ... ».
- «Δεν τα πήγαινε καλά μαζί του;».
- «Μάλλον δεν την ένιωθε όσο εκείνη ήθελε. Οι σχέσεις τους ήταν πολύ τυπικές. Σχεδόν σαν ξένοι ... ». Στην λέξη ‘‘ξένοι’’ σταμάτησε απότομα.
- «Συμβαίνει και αυτό καμιά φορά», είπα. «Δεν είναι και πολύ σπάνιο φαινόμενο».
- «Εσύ; ... ».
- «Τι εγώ; ... ».
- «Να ... Εννοώ ... Με τον πατέρα σου ... Είχες ανέκαθεν καλές σχέσεις;».
- «Ναι ... Πολύ καλές ... ».
- «Με τι ασχολείται;».

Ένας κόμπος ανέβηκε στον λαιμό μου και μ’ έπνιξε.

- «Ήταν ναυτικός ...».

Η Αλεξάνδρα, σαν να υποψιάστηκε κάτι, με κοίταζε διστακτικά.

- «Δεν ζει; ...».
- «Όχι ... πνίγηκε ... ».
- «Πώς; ...».
- «Σε ναυάγιο ...».

Ένιωσα τα χέρια μου να παγώνουν στην στιγμή, σε αντίθεση με το μέτωπό μου που άρχισε να ιδρώνει.

- «Λυπάμαι ... Πρέπει να τον αγαπούσες ...» .
- «Η μητέρα της; ... ».
- «Ω! Η Κυρά Διονυσία τα’ χει τετρακόσια, αν και αρκετά γερασμένη πια! Γλυκιά μάνα! Ευτυχώς, για την Τάνια λειτουργούσε πάντα σαν αντίβαρο. Η Τάνια της έχει τρομερή αδυναμία ακόμη και σήμερα». Κοντοστάθηκε λιγάκι. Έπειτα, η ματιά της περιπλανήθηκε στο μπαρ, για να επιστρέψει και πάλι επάνω μου. Το αγόρι στεκόταν πίσω από τον πάγκο και, όση ώρα μιλούσαμε με την Αλεξάνδρα, μας παρατηρούσε εξονυχιστικά. «Ξέρεις ... », είπε, μετά από λίγα λεπτά σιωπής. «Μερικές φορές, η έλλειψη πατρικού προτύπου κάνει τα κορίτσια να στραφούν... Καταλαβαίνεις τι θέλω να πω ... Η εικόνα του άντρα κλονίζεται ... Και κάποια άλλη πρέπει να την αντικαταστήσει ... ».
- «Καταλαβαίνω ... Έχεις δίκιο ... ».

Έγειρε το κεφάλι της προς τα πίσω, τινάζοντας τα μακριά μαύρα μαλλιά της, και χαμογέλασε:

- «Είναι αστείο, αλλά ... Το παιδί στο μπαρ μάς έχει "φάει" με τα μάτια του! Βλέπεις δεν μ' έχει συνηθίσει να κάθομαι τετ-α-τετ μ' έναν άντρα. Κάτι δεν του "κολλάει" καλά στην όλη ιστορία!».

Χαμογέλασα και εγώ, αν και αρκετά ενοχλημένος από αυτό το "τρίτο μάτι" που μας "κατασκόπευε", χωρίς καμιά στοιχειώδη διακριτικότητα. Η Αλεξάνδρα, αναμφισβήτητα, είναι όμορφη, αλλά δεν έχει "αυτό" που αποπνέει η Τάνια. Αυτή την μυστηριώδη έλξη που μου γεννάει το βλέμμα της, οι κινήσεις του σώματός της, ο τόνος της φωνής της. Ο ερωτισμός της Τάνιας έχει κάτι που με γοητεύει και με τρομάζει παράλληλα ...

- «Θα αναρωτιέσαι, γιατί σου είπα να έρθεις να με βρεις». Η φωνή της Αλεξάνδρας μ' έβγαλε ξαφνικά από τις σκέψεις μου. Με απαλές και προσεχτικές κινήσεις έσβησε το τσιγάρο της στο τασάκι. Με την ίδια ηρεμία, σήκωσε το φλιτζάνι του καφέ και ήπια μια γουλιά. Έδειχνε να έχει ξεπεράσει τελείως την νευρική της και να έχει επανακτήσει πλήρως τον αυτοέλεγχό της. «Έχει να κάνει με την Τάνια και εσένα. Θα είμαι ειλικρινής μαζί σου. Υπάρχει κάτι επάνω σου που δημιουργεί μια ανεξήγητη συγκίνηση στην Τάνια. Μην ταράζεσαι. Δεν είμαι τόσο αφελής, για να πω ότι πρόκειται για έρωτα. Από την πρώτη κιόλας μέρα που γνωριστήκατε, η Τάνια παρουσιάζει περίεργη συμπεριφορά. Αρκεί να σου πω ότι εκείνο το βράδυ, μετά που σ' αφήσαμε στον φάρο και επιστρέψαμε στο σπίτι μας, εκείνη δεν έκλεισε μάτι όλη την νύχτα. Είναι αλήθεια ότι προσπάθησα να κάνω μια σχετική κουβέντα μαζί της, αλλά δεν έχει διάθεση να πει το παραμικρό. Δεν ξέρω πως μπορεί να ηχεί στα αυτιά σου αυτό που θα πω, αλλά η Τάνια είναι σύντροφός μου και την νοιάζομαι. Γι' αυτό και, όταν σε είδα λίγες μέρες μετά στο σπίτι μας, δεν σου φέρθηκα με ιδιαίτερα ευγενικό τρόπο. Την αναστατώνεις. Η απορία μου τώρα είναι, εάν αυτό γίνεται ηθελήμενα ή άθελά σου».
- «Τι μου προτείνεις να κάνω;».

Ο σταθερός τόνος στην φωνή μου την έκανε να τα χάσει.

- «Δεν ξέρω ... Δεν μπορώ να σου απαγορεύσω να την βλέπεις ... Άλλωστε, ούτε και αυτή θα ήθελε κάτι τέτοιο ... Αισθάνθηκα απλώς την ανάγκη να σου το πω ... Ίσως να οφείλεται στο γεγονός ότι μένεις σ' εκείνον ... Τον φάρο ... Η Τάνια ανέκαθεν είχε μια ιδιαίτερη σχέση με τους φάρους ... ».
- «Γιατί; ... ».

Έβγαλε έναν βαθύ αναστεναγμό.

- «Δεν ξέρω ... Δεν μου είπε ποτέ ...».

Περπατήσαμε μαζί μέχρι την προκυμαία. Ο υγρός παγωμένος άνεμος που ερχόταν από την θάλασσα με αναζωογόνησε. Η Αλεξάνδρα τυλίχτηκε μέσα στο μακρύ κασκόλ της.

- «Κάνει πολύ κρύο. Είναι ώρα να πηγαίνω. Σε λίγο θα επιστρέψει και η Τάνια από το θέατρο. Θα σε παρακαλούσα να μην της πεις τίποτα για την συνάντησή μας».
- «Σύμφωνοι».
- «Γεια σου λοιπόν».
- «Αλεξάνδρα ...».

Γύρισε το κεφάλι της διστακτικά. Τα μάτια της με κοίταξαν με απορία.

- «Τι; ...».

- «Τίποτα ... Καλό βράδυ ... ».

.....

Είχα μια περίεργη διαίσθηση ότι θα την προλάβαινα. Κοίταξα το ρολόι μου. Οκτώ και τέταρτο. Πολύ πιθανόν ακόμη να κάνουν πρόβες. Τράβηξα κατευθείαν για το δημοτικό θέατρο. Στο δρόμο, τραγική σύμπτωση, συνάντησα τον δήμαρχο. Έτρεχε και αυτός αλαφιασμένος. Πάλι σε κάποια κοινωνική εκδήλωση έπρεπε να παρευρεθεί.

- «Βρε, βρε! Πώς από ‘δω, όμορφε αρχιτέκτονα; Αφήσαμε για λίγο τον φάρο και είπαμε να ‘ρθουμε στον πολιτισμό; Χαίρομαι πολύ που σε βλέπω!».

Τον χαιρέτησα στα βιαστικά, λέγοντάς του ψέματα ότι με περίμενε η Τάνια στο θέατρο, για να συζητήσουμε κάποιες λεπτομέρειες εικαστικών παρεμβάσεων για τον φάρο.

- «Κράτα με ενήμερο για ό,τι κουβεντιάσετε και αποφασίσετε! Και, προπαντός, να δώσεις τους χαιρετισμούς μου στην Τάνια μας!».

Η Τάνια στεκόταν όρθια πάνω στην σκηνή, όταν άνοιξα την πόρτα και μπήκα μέσα στην αίθουσα του θεάτρου. Έδινε κάποιες τελευταίες οδηγίες σε δύο ηθοποιούς της. Πρόσεξα ότι στο χέρι της κρατούσε ένα αναμμένο τσιγάρο. Φορούσε ένα φαρδύ τζιν πουκάμισο και στενό τζιν παντελόνι. Το ευλύγιστο σώμα της κινούνταν με άνεση και γρηγοράδα πάνω στην σκηνή. Κάπου-κάπου, ανάμεσα στα σαρκώδη χείλη της, έκλεινε το τσιγάρο και, με μια αργή κίνηση στην συνέχεια, το ελευθέρωνε, ανοίγοντας ελαφρά το στόμα για να βγάλει από μέσα τον καπνό. Ακαριαία, θυμήθηκα την Αλεξάνδρα που, πριν από λίγες ώρες στο μπαρ, μου είχε πει ότι η Τάνια δεν καπνίζει. Θα ευχόμουν αυτή η “μικρή ασυνέπεια” των λεγομένων της να περιοριζόταν μονάχα στο κάπνισμα ...

Οι ηθοποιοί κατέβηκαν από την σκηνή και, διασχίζοντας τον μακρύ διάδρομο του θεάτρου, βγήκαν έξω. Περνώντας από μπροστά μου, με χαιρέτησαν. Στεκόμουν στην κεντρική είσοδο και περίμενα. Η Τάνια, όμως, όπως έδειχναν τα πράγματα, δεν βιαζόταν καθόλου. Ξεφύλλιζε κάτι χαρτιά που κρατούσε στα χέρια της και, κάπου-κάπου, σημείωνε κάτι πάνω σ’ αυτά με τον στυλό της. Ξαφνικά, αισθάνθηκα ντροπή για την αμηχανία και τη δειλία μου. Καθόμουν και περίμενα μια γυναίκα που, ούτε καν με είχε προσέξει εδώ και δέκα λεπτά, και επιπλέον δεν τολμούσα και να την πλησιάσω, κάνοντας έτσι αισθητή την παρουσία μου.

Στο τέλος, έβαλε με βιαστικές κινήσεις τα χαρτιά μέσα στην τσάντα της και φόρεσε το παλτό της που το είχε ρίξει στην πλάτη μιας καρέκλας. Την πλησίασα με αργά βήματα, έτσι όπως πλησιάζει ένας κυνηγός το θήραμά του. Ακόμη και ο πιο πωρωμένος σκοπευτής δεν μπορεί να παραμείνει ανάλγητος και ασυγκίνητος μπροστά στο φυσικό κάλλος του επικείμενου θύματός του. Στεκόμουν λοιπόν και κοιτούσα τον “στόχο” μου από όλες τις μεριές με κάθε προσοχή και λεπτομέρεια. Δίσταζα, όμως, να τραβήξω την σκανδάλη. Πώς να στερήσεις την ζωή σ’ ένα τόσο ωραίο πλάσμα, που αμέριμνο στέκεται μπροστά στα μάτια σου, αγνοώντας το επίμονο βλέμμα που καρφώνει επάνω του; Το “θήραμα” γύρισε κάποια στιγμή το κεφάλι του και κοίταξε τον “σκοπευτή” του. Δεν τον κοίταξε, όμως, με την σαστισμένη εκείνη ματιά που εκλιπαρεί το έλεος, αλλά με την περηφάνια και την τιμή που απαιτεί η ιερότητα μιας τέτοιας ώρας. “Θύτης” και “θύμα” έγιναν ξαφνικά ένα σώμα, λες και μια παράλογη τρελή μοίρα τα ένωσε κάτω από την κρυφή

οξυδέρκεια ενός βλέμματος που συμμαχούσε με την αλήθεια, με το βαθύτερο εκείνο σημείο της αντίφασής του ...

- «Ηρθες; ... Σε περίμενα ...».
- «Δεν είχα πει ότι θα έρθω ...».
- «Τι σημασία έχει; ... Αφού, άλλωστε, στο τέλος θα ερχόσουν ...».
- «Στο τέλος; ...».
- «Την είδες; ...».
- «Ναι ...».
- «Σου είπε για ...».
- «Τάνια ... Ο φάρος ... ».
- «Ο φάρος; ... Ο φάρος δεν φταίει σε τίποτα ... Ποτέ δεν φταίνε οι φάροι ... ».
- «Ναι ... Αλλά ... ».
- «Πόσος καιρός μάς έχει απομείνει ακόμη; ...».
- «Τάνια ... Δεν μπορώ να ... ».
- «Και, βέβαια, μπορείς ... Γι' αυτό ήρθες, εξάλλου, στο νησί ... Μην αλλάζεις τα σχέδιά σου ... Ό,τι είναι να κάνεις, κάντο γρήγορα ...».
- «Τάνια ... ».
- «Καληνύχτα ... ».
- «Τάνια! Έχεις χαιρετισμούς από τον δήμαρχο ... Τον είδα στον δρόμο, καθώς ερχόμουν ...».

Χαμογέλασε, κουνώντας συγκαταβατικά το κεφάλι της και με αργά βήματα προχώρησε προς την έξοδο, αφήνοντάς με μόνο στη μέση μιας έρημης αίθουσας θεάτρου ...

.....

Όταν συνειδητοποίησα τη μοναξιά μου ήταν πλέον αργά. Η Τάνια είχε χαθεί μέσα στη νύχτα, είχε εξαφανιστεί. Έτρεξα προς την έξοδο, μήπως και την προλάβω. Ήμουν τόσο ταραγμένος, που δύο φορές φώναξα δυνατά το όνομά της. Ο δρόμος μπροστά από το θέατρο, άδειος και σκοτεινός, με τύλιξε μέσα στην σιωπηλή, ψυχρή παγωνιά του. Προχωρούσα και άκουγα τα βήματά μου πάνω στα υγρά, λιθόστρωτα σοκάκια. Πού πήγαινα μέσα στην νύχτα; Η Χώρα έμοιαζε ερειπωμένη. Μονάχα κλειστά παράθυρα μπορούσε να δει κανείς και, μέσα στα σπίτια, οι άνθρωποι ακόμη πιο κλεισμένοι στον εαυτό τους. Κλειστά παράθυρα που σε πνίγουν στον λαιμό. Στα λιγοστά φανάρια του δρόμου, κάπου-κάπου, σταματούσε από κανένα αυτοκίνητο, λες και κάποιος ξεχασμένος οδηγός έκανε φιλότιμες προσπάθειες να δώσει λίγη κίνηση, λίγο ρυθμό, λίγη ζωή σ' αυτόν τον νεκρό δρόμο. Δυο-τρεις διαβάτες πέρασαν από μπροστά μου, τυλιγμένοι και αυτοί μέσα στο παλτό και την σιωπή τους. Με τα χέρια μέσα στις τσέπες και το κεφάλι γερμένο προς τα κάτω, πού να πήγαιναν άραγε; Ποιός τους περίμενε εκεί που πήγαιναν; Τι τους περίμενε; Μια γυναίκα έμοιαζε τόσο πολύ από πίσω με την Τάνια. Θεέ μου! Για μια στιγμή νόμισα ότι ήταν εκείνη! Γύρισε το κεφάλι της και με κοίταξε σαστισμένη. Σχεδόν κόντευα να την αγγίξω. Τινάχτηκα προς τα πίσω έντρομος. Το μόνο που κατάφερα να ψελλίσω μέσα από τα χείλη μου ήταν:

- «Με συγχωρείτε ... Σας μπέρδεψα με κάποια γνωστή μου ... Καληνύχτα ...».

Η γυναίκα, που κατάλαβε την ταραχή μου, προσπάθησε να χαμογελάσει, λέγοντας και εκείνη με τη σειρά της:

- «Δεν πειράζει ... Καληνύχτα ... ».

Χωρίς να το συνειδητοποιήσω, τα νοχελικά βήματά μου μ' έφεραν μπροστά στο σπίτι της Τάνιας. Τα φώτα ήταν αναμμένα, αλλά από τις τραβηγμένες κουρτίνες δεν μπορούσα να διακρίνω καμιά μορφή, καμιά κίνηση. Σκέφτηκα να χτυπήσω το κουδούνι. Για να πω, όμως, τι στ' αλήθεια; Ποιός λόγος μ' έφερνε σ' αυτό το σπίτι; Τι ήταν αυτό που ήθελα να πω στην Τάνια;

Στάθηκα για λίγα λεπτά κάτω από το μεγάλο παράθυρο. Και τότε ... Ναι! Έγινε ξαφνικά το θαύμα που περίμενα! Η Τάνια πρόβαλε στο παράθυρο. Το πρόσωπό της ήταν τόσο αχνό και λεπτό που φάνταζε μαγικό, εξώκοσμο. Φορούσε ένα λευκό φόρεμα. Θύμιζε ιέρεια αρχαίας εποχής. Στα μακριά εύθραυστα δάχτυλά της κρατούσε ένα διπλωμένο χαρτί. Στα μάτια της υπήρχε μια γλυκιά θλίψη. Το βλέμμα της ήταν σαν να έκρυβε μια απέραντη ευσπλαχνία, έτσι όπως έπεφτε επάνω μου. Ήταν το ίδιο βλέμμα με εκείνο του εφημέριου του χωριού, πριν από λίγες ημέρες ..

- «Τάνια ..., πρόλαβα να πω και από το στήθος μου βγήκε ένας βαθύς αναστεναγμός, σαν την πιο μεγάλη ανακούφιση που θα μπορούσα να αισθανθώ μια τέτοια ώρα.

- «Μην πεις τίποτα ...».

- «Τάνια ... Νιώθω μόνος ... Το νησί ... Ο φάρος ... Όλα ...».

- «Σςς ... Όλοι είμαστε το ίδιο μόνιμοι μπροστά στην αλήθεια μας ...».

- «Τάνια ... Μην μ' αφήνεις ... Η νύχτα ... Είναι ατελείωτη ...».

- «Αυτό που ζητάς βρίσκεται μέσα σ' αυτό το διπλωμένο χαρτί ...».

- «Τάνια! Μην φεύγεις!».

Τα μακριά αιθέρια δάχτυλα χάιδεψαν απαλά το ιδρωμένο από την αγωνία μάγουλό μου. Η "ιέρειά" μου άφησε για λίγο το παράθυρό της και ήρθε κοντά μου. Έκανα μια απεγνωσμένη προσπάθεια να την αγκαλιάσω, αλλά ήταν τόσο λεπτό και διάφανο το σώμα της, που εξαχνίζονταν μέσα στα χέρια μου. Το μόνο φωτεινό σημείο επάνω της παρέμεναν τα μάτια της. Έλαμπαν από στοργή και κατανόηση, έτσι όπως με κοίταζαν.

Το διπλωμένο χαρτί γλίστρησε αργά μέσα από τα δάχτυλά της και έπεσε αθόρυβα πάνω στο έδαφος. Έσκυψα να το πάρω από κάτω. Όταν σήκωσα ξανά τα μάτια μου, το παράθυρο είχε κλείσει. Ο δρόμος άδειος. Ψυχή πουθενά. Κοίταξα γύρω μου. Η Τάνια είχε εξαφανιστεί. Άνοιξα το διπλωμένο χαρτί. Πάνω σ' ένα κατάλευκο φόντο, μια φράση μονάχα γραμμένη με μαύρο μελάνι:

"Πήγαινε στο κόκκινο σπίτι ... "

Δίπλωσα το χαρτί και έκλεισα τα μάτια. Και έτσι, με τα μάτια κλειστά και τον αέρα να σφυρίζει με μανία μέσα στα υγρά σοκάκια του νησιού, το όνειρό μου μ' έφερε ξανά κοντά της ...

.....

Πετάχτηκα από το κρεβάτι. Χοντρές στάλες ιδρώτα κυλούσαν στο μέτωπο και τα μάγουλά μου. Η καρδιά μου χτυπούσε σαν τρελή, έτοιμη να σπάσει.

- «Όνειρο ήταν ... Πάει ... Πέρασε ... Ηρέμησε ...».

Μέχρι να συνειδητοποιήσω τι συνέβαινε, πέρασαν λίγα λεπτά. Κοιτούσα γύρω τον χώρο σαν χαμένος, προσπαθώντας να καταλάβω που βρισκόμουν. Ένα χέρι χάιδεψε τρυφερά το μέτωπό μου.

- «Ηρέμησε ... Ηρέμησε ...».

Η Τάνια καθόταν στο προσκεφάλι μου και μου χαμογελούσε.

- «Τάνια ...». Κατέβαλα μεγάλη προσπάθεια για να προφέρω το όνομά της. Ήταν τόση η ταραχή μου, που είχα χάσει κυριολεκτικά την μιλιά μου.
- «Γύρω στις εννιά, η Αλεξάνδρα βγήκε να πάρει τσιγάρα. Σε βρήκαμε να κοιμάσαι του καλού καιρού έξω από την πόρτα, καθισμένος στα σκαλοπάτια του σπιτιού μας».
- «Ω, Τάνια ...». Ούτε και εγώ ξέρω πως βρήκα το θάρρος μέσα στην σύγχυσή μου, για να προβώ σ' αυτήν την κίνηση. Έκλεισα μέσα στα χέρια μου το πρόσωπό της και τη φίλησα με πάθος στο στόμα. Δεν αντέδρασε καθόλου. «Τάνια ... Ήθελα πολύ να σε δω εχθές το βράδυ ... ». Στο τέλος, απομάκρυνε τα χείλη της από τα δικά μου.
- «Μην το ξανακάνεις αυτό άλλη φορά, σε παρακαλώ. Δεν θέλω να πληγώσω την Αλεξάνδρα». Σηκώθηκε από το κρεβάτι. Έκανε λίγα βήματα και στάθηκε μπροστά από το μεγάλο παράθυρο του δωματίου στο οποίο με είχαν φιλοξενήσει για να περάσω τη νύχτα μου σαν ένας απροσδόκητος επισκέπτης. Πρόσεξα ότι αυτό το παράθυρο έμοιαζε πολύ με εκείνο του ονείρου μου ... Κοιτούσε έξω, βυθισμένη στις σκέψεις της ...
- «Τάνια ... Πού βρίσκεται ... Το "κόκκινο σπίτι"; ...». Η ερώτησή μου έπεσε επάνω της σαν κεραυνός. Τινάχτηκε ολόκληρη. Γύρισε απότομα προς το μέρος μου.
- «Το "κόκκινο σπίτι"; ...». Τα βλέφαρά της τρεμόπαιζαν από την έκπληξη και την ταραχή. Χαμήλωσε τα μάτια για να μην δω ζωγραφισμένη την αγωνία στο πρόσωπό της. Πρόφερε τα παρακάτω λόγια κομπιάζοντας: «Δεν ξέρω αν υπάρχει κανένα τέτοιο σπίτι στο νησί ... Αλλά ... Και αν ακόμη υπάρχει ... Θα πρέπει ... Να το ανακαλύψεις μόνος σου ... Τέλος πάντων ... Είναι ώρα να πηγαίνω ... Έχω πρόβα στο θέατρο ... Σου έχω ετοιμάσει πρωινό ... Θα το βρεις στο τραπέζι της κουζίνας ... Γεια σου ... ».
- «Σ' ευχαριστώ για όλα, Τάνια».

Μετά από λίγα λεπτά, άκουσα την βαριά εξώπορτα να κλείνει. Η Τάνια είχε φύγει και, αυτή τη φορά, ήξερα πολύ καλά ότι δεν ήταν στο όνειρό μου, αλλά στην πραγματικότητα ...

.....

Το "κόκκινο σπίτι" λοιπόν. «Και αν ακόμη υπάρχει ... Θα πρέπει να το ανακαλύψεις μόνος σου ...». Η σιβυλλική απάντηση της Τάνιας ηχεί ξανά και ξανά μέσα στα αυτιά μου. Ένα σπίτι βαμμένο κόκκινο προφανώς ή, πολύ πιθανόν, ένα σπίτι χτισμένο με κόκκινη πέτρα. Πού, όμως; Και γιατί να είναι κόκκινο; Πόσο συνηθισμένο θέαμα είναι να βλέπεις ένα κόκκινο σπίτι; Τι αλλόκοτο όνειρο είναι και αυτό! Είμαι ανόητος που δίνω τόσο μεγάλη σημασία σ' ένα τόσο ασήμαντο πράγμα! Δεν είναι ένδειξη σοβαρού ανθρώπου να εμμένει τόσο πολύ σ' ένα όνειρο! Αλλά ... Από την άλλη πλευρά ... Η αντίδραση της Τάνιας ... Γιατί αυτή η έκπληξη; Και, έπειτα, η αγωνία στο πρόσωπό της; Άραγε να είναι όλα τόσο τυχαία;

Εχθές το απόγευμα που ψώνιζα από τον μπακάλη του χωριού, τον γερο-Ανδρέα, τον ρώτησα διστακτικά, εάν γνώριζε που βρίσκεται το "κόκκινο σπίτι".

- «Ψύλλους στ' άχυρα ψάχνεις, παλικάρι μου!», μου απάντησε. «Άντε και εγώ σου λέω ότι υπάρχει! Ε, και λοιπόν! Το μοναδικό σπίτι στο νησί θα είναι;».

Τον ευχαρίστησα και έφυγα απογοητευμένος από την ανεπιτυχή αυτή απόπειρά μου να αποσπάσω κάποια χρήσιμη πληροφορία. Και όμως ... Κάτι μέσα μου, πριν πέσω να κοιμηθώ, μου λέει ότι υπάρχει αυτό το σπίτι και ότι είναι το μοναδικό στο νησί. Παρόλο αυτά, την ίδια απογοήτευση δέχτηκα και από τους θαμώνες του καφεeneίου του χωριού. Οι περισσότεροι ξέσπασαν σε γέλια, μόλις άκουσαν την ερώτησή μου. Άλλοι πάλι έξυναν το μέτωπό τους με εμφανή απορία, επαναλαμβάνοντας συνεχώς την φράση: «Κόκκινο σπίτι; Έλα Χριστέ και Παναγιά! Πού μπορεί να βρίσκεται αυτό το σπίτι;».

Τελικά, μάλλον είμαι ανόητος! Πολύ περισσότερο, όμως, πρέπει να φαίνομαι ανόητος και γελοίος στα μάτια των κατοίκων! Τι άλλο, άλλωστε, θα μπορούσε να είναι κάποιος που επιλέγει να περάσει τον χειμώνα του σ' έναν έρημο φάρο, αναζητώντας ένα "κόκκινο σπίτι"; ...

.....

Μέρα και νύχτα σκέφτομαι την Τάνια. Το πρόσωπό της, η μορφή της, το βλέμμα της, το άγγιγμά της έχουν καρφωθεί μέσα στο μυαλό μου. Και αυτή η αίσθηση από τα χείλη της, στο φιλί που της έδωσα, είναι ακόμη πιο έντονη, πιο βασανιστική. Φοβάμαι να το αποδεχτώ, αλλά ... Ναι ... Είμαι ερωτευμένος μαζί της. Είμαι ερωτευμένος. Ερωτευμένος με μια γυναίκα που δεν πρόκειται να με ερωτευθεί ποτέ. Ερωτευμένος με την σκιά της. Ερωτευμένος με την αύρα της. Ερωτευμένος με το άυλο σώμα της. Ερωτευμένος με τον αέρα που αποπνέει. Ερωτευμένος ...

Κάποτε πίστευα ότι η λέξη αυτή είναι ιερή ... Τώρα πιστεύω ότι είναι μοιραία ... Μοιραία και συνάμα τραγική ...

.....

Αναρωτιέμαι, εδώ και μέρες, τι είναι αυτό πραγματικά που κάνει μια γυναίκα να στρέψει την ερωτική της ματιά προς μια άλλη γυναίκα. Η αναζήτηση μιας "ισότιμης" σχέσης, μιας "αλληλεγγύης", μιας αλληλοκατανόησης; Ένα θηλυκό χάδι, μια κίνηση, ένα νεύμα. Πώς βρίσκουν ανταπόκριση από μια άλλη θηλυκή ύπαρξη;

Το πατρικό πρότυπο κλονίζεται και τη θέση του έρχεται να πάρει μια άλλη εικόνα. Αυτά ήταν τα λόγια που μου είχε πει η Αλεξάνδρα εκείνο το απόγευμα στο μπαρ, προσπαθώντας να "ερμηνεύσει", ως ένα βαθμό, τη "στάση" της Τάνιας αλλά και τη δική της. Ένα είδος "πατροκτονίας" είναι, δηλαδή, η γυναικεία ομοφυλοφιλία; Κάτι σαν το "Οιδιπόδειο σύμπλεγμα" από την πλευρά όμως των γυναικών; Ο "πατέρας" με κάποιον τρόπο πρέπει να "έξοντωθεί", να "εξοβελιστεί", λες και πρόκειται για εμπόδιο που είναι αναγκασμένος κανείς να το υπερκεράσει. Τι είναι αυτό, όμως, που συνοδεύει την "πατρική εικόνα"; Ο φόβος; Ο αυταρχισμός; Η άτεγκτη συμπεριφορά; Η απρόσιτη φύση; Η "σιωπή"; Η σιωπή. Ναι. Η σιωπή. Ο "πατέρας" μένει "σιωπηλός" για μέρες, για βδομάδες, για μήνες, για χρόνια. "Σιωπά", την στιγμή που εσύ λαχταράς να "ακούσεις" από τα χείλη του έστω και έναν ανεπαίσθητο "ψίθυρο". "Σιωπά", την ώρα που μέσα σου λαμβάνει

χώρα η πιο “σκληρή μάχη”. Το “απολλώνιο ύφος” του δεν “συνάδει” με τους νευρώνες του προσώπου σου, που είναι σαν ένα τεντωμένο σχοινί από την αγωνία, την απελπισία, το άγχος, την ανασφάλεια, την οργή, το μίσος. Ο “πατέρας” “σιωπά”, γιατί ο “πατέρας” πρέπει να είναι πάντα “σιωπηλός”. Ο “πατέρας” δρα δια της σιωπής του. Και όταν το κακό έρθει, η “σιωπή” του γίνεται πολύ πιο ηχηρή-σχεδόν εκκωφαντική- και από τα πιο πομπώδη, τα πιο μεγαλόφωνα λόγια που θα μπορούσε να πει.

Γιατί, όμως, ο “πατέρας” να πρέπει να είναι πάντα “σιωπηλός”; Τι σημαίνει “σιωπή” για έναν “πατέρα”; Η “σιωπή” για έναν “πατέρα” είναι η ύπαρξή του, είναι η ολότητά του, είναι η “κτιστή” και η “άκτιστη” φύση του, και η γυναίκα εκείνη που δεν θα μπορέσει να “συλλάβει” αυτή τη “σιωπή”, δεν θα γίνει ποτέ “γυναίκα”. Αλλά και ο άντρας που δεν θα μπορέσει να “επικοινωνήσει” με τον “σιωπηλό αυτό κώδικα” του “πατέρα”, δεν πρόκειται ποτέ να γίνει “άντρας”. Η “απώλεια” του “πατέρα” στη συνείδησή μας, η “έλλειψη” του “πατέρα” στη ζωή μας δεν διαφέρει από την έλλειψη ενός φάρου στην άκρη του πελάγους. Χωρίς το φως του φάρου, το καράβι θα γκρεμοτσακιστεί πάνω στα βράχια. Ο “πατέρας” είναι το “φως” και, χωρίς αυτό το φως, το “σκοτάδι” “καραδοκεί” από όλες τις πλευρές ...

Δεν υπάρχει, όμως, τίποτα πιο οδυνηρό από το να “συνηθίσουν” τα μάτια να “βλέπουν” μέσα στο “σκοτάδι”. Τίποτα πιο τραγικό από αυτό. Και το μόνο τότε που απομένει, είναι να ξεριζώσουμε τα μάτια μας με τα ίδια μας τα χέρια, γιατί το “φυσικό φως” που νομίζαμε ότι είχαμε, μας “πρόδωσε” όπως τον Οιδίποδα. Και έτσι, μέσα στην “τύφλωσή” μας πλέον, η ελπίδα που πεθαίνει τελευταία στην καρδιά μας είναι να “αναζητήσουμε”, για άλλη μια φορά, το “φως” που χάσαμε. Να “αναζητήσουμε” τον “πατέρα” που χάσαμε ... Τον “πατέρα” που χάσαμε ...

.....

Βήχω σαν φυματικός. Η υγρασία του νησιού και το κρύο πρέπει να έχουν “πειράξει” τα πνευμόνια μου. Στην συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, στην οποία ήμουν παρών για να δώσω την “τακτική αναφορά” μου ως προς τις εργασίες που λαμβάνουν χώρα στον φάρο, έβηχα τόσο πολύ, που ο εκνευρισμός και η ενόχληση των μελών ήταν πλέον εμφανής και “δια γυμνού οφθαλμού”. Μετά την λήξη της συνεδρίασης, ο δήμαρχος με πήρε παράμερα:

- «Άκου, παιδί μου! Πρώτα την υγεία σου θα κοιτάς και μετά τον φάρο! Μ’ ακούς τι είπα; Ο καιρός στο νησί μας είναι ύπουλος! Και εσύ, απ’ ό,τι καταλαβαίνω, όλο ηρωισμούς είσαι! Τι να το κάνω εγώ, εάν μας φτιάξεις τον φάρο και αρρωστήσεις εσύ;». Με χτύπησε δυο-τρεις φορές στην πλάτη δήθεν φιλικά, έχοντας ένα πονηρό, γεμάτο αυταρέσκεια χαμόγελο: «Λοιπόν, δεν μου είπες. Έλα τώρα, άντρες είμαστε! Τι γίνεται; Δεν βρήκαμε ακόμα κανένα κοριτσάκι στο νησί να μας “φροντίζει”; Ε, και κανένα “παραστράτημα” δεν βλέπεις, ρε αδελφέ! Μην θυμώνεις! Έτσι για τα κρύα βράδια!».

Τα λόγια του αλλά και ο τόνος της φωνής του μου προκάλεσαν ένα αίσθημα αηδίας. Τον κοίταξα κατάματα, χωρίς να μπορώ να συμμεριστώ τη φαιδρή διάθεσή του. Δίχως να χαμογελάσω, είπα ορθά-κοφτά:

- «Όχι».
- «Όχι; Ε, τότε, νεαρέ μου, επέτρεψέ μου να σου πω ότι δεν “νυχτοπερπατάς” και πολύ στα μέρη μας! Διαφορετικά, όλο και θα

“εκτιμούσες” τα “προϊόντα” του τόπου μας! Τέλος πάντων! Εσείς οι Αθηναίοι έχετε τα κωλύματά σας. Πάντως, στο λέω να το ξέρεις! Σαν και τις “δικές” μας, δεν θα βρεις πουθενά αλλού στον πλανήτη! Αμαζόνες, δεν λέω, αλλά εκεί που πρέπει, πραγματικές γυναίκες! Δες την Τάνια, για παράδειγμα. Μπορεί να ..., αλλά δεν παύει να είναι δύο μέτρα κουκλάρα! Όταν την βλέπω αυτή τη γυναίκα, αναστατώνομαι ολόκληρος! Και τότε λέω από μέσα μου: Ρε γαμώτο, τι γκαντεμιά να είναι λεσβ ... ».

Αισθάνθηκα το δεξί μου χέρι να τρέμει. Το αίμα ανέβηκε στο κεφάλι μου και έκανε τα μάγουλά μου να γίνουν κατακόκκινα. Ένα κύμα θυμού με χτύπησε πλέρια από όλες τις μεριές. Εάν άφηνα τον εαυτό μου ελεύθερο, θα άρπαζα αυτόν τον χυδαίο, ξεδιάντροπο άντρα από τον γιακά και θα τον έριχνα με δύναμη πάνω στον τοίχο, μέχρι να σωριαστεί στο πάτωμα. Η γελοιότητα και η ξετσιπωσιά στο μεγαλείο της, ενδεδυμένα με το “χρίσμα του δημάρχου”. Περιορίστηκα απλώς στο να τον ευχαριστήσω για τις “προτροπές” του. Την ώρα, μάλιστα, που ετοιμαζόμουν να ανοίξω την πόρτα και να βγω από το Δημαρχείο, άκουσα και πάλι την γλοιώδη φωνή του:

- «Και όπως είπαμε! Η πολύ δουλειά τρώει τον αφέντη! Να προσέχεις!».

Κούνησα το κεφάλι μου καταφατικά και βγήκα έξω στον δρόμο. Η βροχή που έπεφτε με ασίγαστο ρυθμό λειτουργούσε σαν βάλσαμο. Σ’ όλη την διαδρομή μέχρι τον φάρο, εκείνη ήταν η μοναδική συντροφιά μου ...

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κάθομαι κουκουλωμένος μέχρι το κεφάλι στο κρεβάτι μου. Τρέμω σύγκορμος. Από το τζάμι βλέπω την βροχή που δεν λέει πια να σταματήσει σ' αυτό το νησί. Ο παγωμένος άνεμος σφυρίζει μέσα στην ησυχία της νύχτας. Ξαφνικά, ακούω τον ήχο από τα φρένα ενός αυτοκινήτου που σταματάει λίγα μέτρα μακριά από τον φάρο. Το φως από τους δυνατούς προβολείς του πέφτει πάνω στο τζάμι του παραθύρου μου και με πανιάζει. Σηκώνομαι από το κρεβάτι και ανοίγω την πόρτα να δω ποιος είναι. Από την καταρρακτώδη βροχή και τον θυελλώδη άνεμο μου είναι δύσκολο να διακρίνω την φιγούρα του οδηγού. Ο οδηγός βγαίνει από το αμάξι και τρέχει προς τον φάρο. Όσο πλησιάζει, συνειδητοποιώ ότι είναι γυναίκα. Στο τέλος, καταλαβαίνω ότι η γυναίκα αυτή δεν είναι άλλη από την Τάνια ...

- «Τάνια!», φωνάζω δυνατά για να με ακούσει μέσα σ' αυτόν τον χαλασμό που επικρατεί. Κουνάει το χέρι της δυο-τρεις φορές.
- «Μην βγαίνεις έξω! Έρχομαι!».

Τρέχω στο δωμάτιο και αρπάζω μια κουβέρτα από το κρεβάτι μου. Όταν επιστρέφω, την βρίσκω να στέκεται στην είσοδο. Τα μαλλιά της και τα ρούχα της έχουν γίνει μούσκεμα από την βροχή. Στάζει ολόκληρη. Ρίχνω την κουβέρτα επάνω της και την τυλίγω. Την τρίβω για να ζεσταθεί. Από το ρίγος δεν μπορεί να μιλήσει. Αφήνεται στην αγκαλιά μου.

- «Είσαι τρελή! Δεν έπρεπε να έρθεις μέσα στην νύχτα μ' αυτόν τον παλιόκαιρο! Θα μπορούσες να πάθεις τίποτα στο δρόμο ολομόναχη!». Προσπαθώ να της ζεστάνω τα χέρια. Τα λεπτά, μακριά της δάχτυλα μοιάζουν εύθραυστα, έτσι όπως έχουν κοκαλώσει.
- «Δεν μπορούσα να μην έρθω να σε δω. Έμαθα από τον δήμαρχο ότι είσαι άρρωστος. Έπρεπε να δω αν χρειάζεσαι βοήθεια».
- «Έλα, σε παρακαλώ, πάμε στο δωμάτιό μου. Θα σου δώσω να φορέσεις καθαρές πιτζάμες για να στεγνώσουμε τα ρούχα σου».

Οι πιτζάμες μου ήρθαν τελικά μια χαρά στην Τάνια. Άλλωστε, έχουμε το ίδιο περίπου ύψος. Με τις πιτζάμες μου και τα μαλλιά στεγνά, πολύ γρήγορα έγινε και πάλι η Τάνια που ήξερα. Δυνατή και γεμάτη αυτοπεποίθηση. Καθίσαμε και οι δύο στο κρεβάτι μου απέναντι από την αναμμένη σόμπα. Είχαμε απορροφηθεί, κοιτάζοντας τις κόκκινες φλόγες να ξεπετάγονται μέσα από το τζάμι και να ζεσταίνουν γλυκά τα πρόσωπά μας.

Ο ερχομός της Τάνιας μ' έκανε να ξεχάσω την αρρώστια μου, λες και η επίσκεψή της ήταν από μόνη της ένα γιατρικό για μένα. Η ώρα ήταν πια περασμένες μία ...

- «Έπρεπε να μου πεις ότι είσαι άρρωστος. Αν δεν μου το έλεγε ο δήμαρχος, δεν θα ήξερα τίποτα».
- «Είμαι μια χαρά τώρα. Μην ανησυχείς. Απλώς δεν είμαι συνητισμένος στην υγρασία του νησιού σας. Και, απ' ό,τι φαίνεται, έχετε πάρα πολύ!».
- «Είπα στην Αλεξάνδρα ότι θα περάσω την νύχτα στον φάρο».
- «Δεν είχες πρόβα σήμερα στο θέατρο?».
- «Την ανέβαλα. Η πρόβα μπορεί να περιμένει».
- «Είσαι κουρασμένη. Καλύτερα να πέσεις να κοιμηθείς. Δυστυχώς, δεν υπάρχει άλλο κρεβάτι εδώ μέσα. Εγώ θα στρώσω στο πάτωμα».

- «Δεν χρειάζεται ... Θα κοιμηθούμε μαζί ...».

Σβήσαμε το φως και πέσαμε στο κρεβάτι. Το μόνο φως που αχνόφεγγε και τρεμόπαιζε πάνω στους γυμνούς τοίχους του δωματίου, ήταν αυτό από την αναμμένη σόμπα. Ήμασταν ξαπλωμένοι ο ένας δίπλα στον άλλο, με τα σώματά μας ανάσκελα και την ανάσα μας να "διακόπτει" κατά διαστήματα τη σιωπή του χώρου. Κάτω από την κουβέρτα, το χέρι της έψαξε ψηλαφητά για να βρει το δικό μου. Το άγγιξε δειλά με τα ακροδάχτυλά της και έπειτα το έκλεισε μέσα στην ζεστή παλάμη της. Με προσοχή και ακρίβεια το οδήγησε πάνω στο σώμα της, περνώντας το δειλά κάτω από τις πιτζάμες που της είχα δώσει να φορέσει. Έκλεισα τα μάτια και αφέθηκα σ' αυτόν τον "γύρο του θανάτου". Το χέρι μου, καθοδηγούμενο πάντα από το δικό της, γλιστρούσε απαλά πάνω στο σώμα της, προσπαθώντας να "ανιχνεύσει" ακόμη και τα πιο κρυφά και μυστικά σημεία του. Η Τάνια ανέπνεε όλο και πιο γρήγορα, με τα μάτια ανοιχτά να κοιτάζουν μέσα στο σκοτάδι το ταβάνι του δωματίου. Όταν η "διαδρομή" έφτασε πια στο τέλος της, εξακολουθώντας να κλείνει το χέρι μου μέσα στο χέρι της, το οδήγησε αυτή τη φορά πάνω στο δικό μου σώμα, αφήνοντάς το στο τέλος ελεύθερο. Ήταν τώρα η σειρά της. Τα μακριά δάχτυλα "περιπλανήθηκαν" για αρκετά λεπτά διστακτικά κάτω από τις δικές μου πιτζάμες, ενώ όση ώρα κρατούσε αυτή η "περιπλάνηση", το κεφάλι της είχε γείρει πάνω στο στήθος μου που ανεβοκατέβαινε όλο και πιο γρήγορα σε κάθε της άγγιγμα. Ένας βαθύς αναστεναγμός, σαν λυγμός που σπάει και γίνεται χίλια κομμάτια, κάλυψε την υγρή σιωπή του δωματίου, συνοδευόμενος και από έναν δυνατό πόνο που έκανε το σώμα μου, έτσι όπως κείτονταν ανάσκελα, να μουδιάσει και να παραλύσει μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα. Κράτησα την αναπνοή μου, σφίγγοντας τα δόντια, μέχρι που ο πόνος άρχισε σιγά-σιγά να μαλακώνει και να υποχωρεί. Έπειτα, τα χέρια μας βγήκαν έξω από τα σκεπάσματα, για να κλείσει μέσα του το ένα το άλλο και έτσι ενωμένα να παραμείνουν όλο το βράδυ ...

- «Μου αρκεί αυτό, Τάνια ... Μου αρκεί ... », της ψιθύρισα σιγανά, καθώς τα χείλη μου άγγιζαν το μάγουλό της και τα μάτια μου είχαν σχεδόν βουρκώσει. Εκείνη χαμογέλασε γλυκά και, σαν μικρό παιδί, "κούρνιασε" μέσα στην αγκαλιά μου.

Όλο το βράδυ δεν έκλεισα μάτι. Κρατούσα στην αγκαλιά μου την Τάνια και την παρατηρούσα όση ώρα κοιμόταν. Το πρόσωπό της έδειχνε απίστευτα γαλήνιο. Θύμιζε κοριτσάκι που βιώνει μέσα στον ύπνο του την ευτυχία που της προσφέρει η ασφάλεια μιας ζεστής αγκαλιάς.

Ο ύπνος πρέπει να με βρήκε τα ξημερώματα. Όταν ξύπνησα αργά το μεσημέρι, η πλευρά του κρεβατιού όπου είχε κοιμηθεί η Τάνια το προηγούμενο βράδυ, ήταν άδεια και πάνω στο μαξιλάρι της υπήρχε αφημένο ένα σημείωμα:

"Κοιμόσουν βαθιά και δεν θέλησα να σε ξυπνήσω. Πήγα στο χωριό και αγόρασα τρόφιμα και φάρμακα. Θα τα βρεις στην κουζίνα. Δείχνεις πολύ καλύτερα από εχθές. Μείνε ξαπλωμένος και σήμερα, μέχρι να γίνεις τελείως καλά. Θα σου τηλεφωνήσω.

Τάνια".

.....

Η Τάνια τηλεφώνησε γύρω στις έξι το απόγευμα. Μέχρι εκείνη την ώρα, παρέμενα ξαπλωμένος στο κρεβάτι, ακολουθώντας τη συμβουλή της. Στον φάρο δεν

υπάρχει τηλεόραση και έτσι προσπαθούσα να "σκοτώσω" τον χρόνο μου, ξεφυλλίζοντας αδιάφορα κάποια περιοδικά που μου είχε αγοράσει η Τάνια για να μου κρατήσουν συντροφιά. Λαχταρούσα τόσο πολύ να ακούσω τη φωνή της, έστω και από το τηλέφωνο ...

- «Πώς είσαι;».
- «Πολύ καλύτερα. Νομίζω ότι αύριο θα είμαι περδίκι. Εσύ;».
- «Καλά. Ευτυχώς δεν άρπαξα κανένα κρυολόγημα από την χθεσινή "ανταρσία" μου. Άλλωστε, προνόησες εσύ γι' αυτό».
- «Τάνια ... Ήθελα να σου πω ...».
- «Καλύτερα να μην πεις τίποτα, Παύλε ... Άκουσέ με ... Αυτό που νιώθω για σένα, δεν έχει μέλλον. Πρώτος εσύ δεν θα μπορέσεις να το αντέξεις. Το αισθάνθηκες και μόνος σου εχθές το βράδυ. Μόνο πόνο μπορώ να σου προκαλέσω. Όμως ... Πίστεψέ με ... Αυτό που έζησα εχθές ... Είχα χρόνια να το ζήσω ...».
- «Τάνια ... Γιατί να μην προσπαθήσουμε; ...».
- «Δεν μπορώ, Παύλε ... Πρέπει να το καταλάβεις ... ».
- «Σ' αγαπώ, Τάνια ...».
- «Παύλε ... Μου υπόσχεται ότι θα προσέχεις τον εαυτό σου; ...».
- «Στο υπόσχομαι ...».
- «Θα τα πούμε ξανά ... Καλό βράδυ ... ».
- «Γεια σου Τάνια ...».

Κατέβασα αργά το ακουστικό και έγειρα και πάλι το κεφάλι μου στο μαξιλάρι. Έκλεισα τα μάτια μου και προσπάθησα να ονειρευτώ εμένα και την Τάνια μαζί. Πολύ γρήγορα, όμως, το όνειρό μου μετατράπηκε σε εφιάλη, γιατί ενώ πάλευα να κρατήσω σφιχτά το χέρι της, ένα άλλο χέρι την απομάκρυνε βίαια από μένα. Και αυτό το χέρι ήταν γυναικείο. Ήταν το χέρι της Αλεξάνδρας και όχι μόνο. Ήταν ένα γυναικείο χέρι που άλλαζε διαδοχικά μορφή και όνομα. Και μέσα σε όλα αυτά τα γυναικεία χέρια που τραβούσαν την Τάνια από χίλιες μεριές σαν χέρια μαινάδων, το δικό μου χέρι δεν βρισκόταν πουθενά ...

.....

Πριν από δύο χρόνια, ένα βράδυ στην Αθήνα, άνοιξα την πόρτα ενός μπαρ για ομοφυλόφιλους και μπήκα μέσα. Μ' είχε καλέσει ένας φίλος μου για να παρευρεθώ στο πάρτι των γενεθλίων του. Ψάχνοντας γύρω-γύρω με τα μάτια μου για να τον βρω, τον είδα να χορεύει μπλουζ με τον σύντροφό του, ένα ψηλόλιγνο, μελαχρινό παλικάρι, μ' ένα γλυκό, ασημόχρωμο πρόσωπο. Μόλις ο φίλος μου με είδε, μου χαμογέλασε, λέγοντάς μου:

- «Τώρα μπορείς και μόνο σου να το διαπιστώσεις. Δεν τρώμε ανθρώπους! Κάνουμε, λίγο-πολύ, ό,τι και όλοι οι άλλοι!».

Όσο τους παρατηρούσα, συνειδητοποιούσα όλο και περισσότερο ότι αυτοί οι δύο θα μπορούσαν να είναι το πιο αρμονικά δεμένο και ευτυχισμένο ζευγάρι του κόσμου. Ο τρόπος που αγκαλιάζονταν, η τρυφερότητα με την οποία άγγιζαν ο ένας τον άλλο, ο ερωτισμός που εξέπεμπαν τα μάτια τους, μ' έκαναν να σοκαριστώ, αν και θεωρούσα τον εαυτό μου εξοικειωμένο με τέτοιου είδους "παραστάσεις".

Ο φίλος μου, μετά από λίγη ώρα, με πλησίασε για να τσουγκρίσει το ποτήρι του με το δικό μου.

- «Ξέρω τι θα σκέφτεσαι από μέσα σου, παλιόφιλε! Θα λες: Πάλι καλά, Θεούλη μου, που δεν γεννήθηκα σαν και δαύτους! Έτσι δεν

είναι; Δεν με θεωρείς κάτι σαν άρρωστο; Κάτι σαν ψυχικά και σωματικά ακρωτηριασμένο, καταδικασμένο να μην συναντήσει ποτέ την ευτυχία;».

- «Εσύ έτσι αισθάνεσαι;».
- «Εγώ, φίλε, αισθάνομαι πανευτυχής! Όταν δε το βράδυ είμαι με το αγόρι που είδες, τη "βρίσκουμε" υπέροχα, σε πληροφορώ! Ο Θεός, φίλε, τα σκέφτηκε όλα σοφά! Σε άλλους έδωσε το προνόμιο της ηδονής και σε άλλους της αναπαραγωγής! *Εμείς* απολαμβάνουμε το πρώτο!». Στον τόνο της φωνής του υπήρχε μια έντονη προκλητικότητα.

Κάποια στιγμή, πηγαίνοντας στην τουαλέτα, τους είδα. Το ψηλόλιγνο αγόρι ήταν πεσμένο στα τέσσερα και το κεφάλι του παλινδρομούσε και ταλαντώνονταν ανάμεσα στα γυμνά σκέλια του φίλου μου. Έκλεισα την πόρτα και βγήκα έξω από το μπαρ. Την άλλη μέρα, βρήκα ένα μήνυμα στον τηλεφωνητή. Ήταν από τον φίλο μου:

''Ε, λοιπόν, ναι! Είμαι σίγουρος! Με θεωρείς άρρωστο! Δεν θα σου κάνω την χάρη, όμως, παλιόφιλε! Αισθάνομαι πανευτυχής! Τ' ακούς; Πανευτυχής!''.

Μετά από λίγους μήνες, τον βρήκαν νεκρό στο σπίτι του. Ως αιτία θανάτου αναφέρθηκε "αυτοκτονία λόγω πολλαπλών ψυχικών διαταραχών". Όλα αυτά τα χρόνια, η εικόνα του φίλου μου να χορεύει μπλουζ με τον ερωτικό του σύντροφο εκείνο το βράδυ στο μπαρ, δεν μπόρεσε να βγει ούτε λεπτό από το μυαλό μου και, κάθε φορά που νοσταλγώ την μορφή του, έχω την εντύπωση ότι και εκεί που βρίσκεται τώρα, πάλι μπλουζ χορεύει και αισθάνεται, όπως και τότε, πανευτυχής ...

.....

Η Τάνια πέρασε ξανά από τον φάρο για να με δει, αλλά αυτή τη φορά μαζί με την Αλεξάνδρα. Φαντάζομαι ότι την πρωτοβουλία να έρθουν και οι δυο μαζί σαν ζευγάρι, την πήρε η Τάνια. Και όχι, βέβαια, χωρίς λόγο. Μάλιστα, παρατήρησα ότι, όση ώρα κάθισαν στο δωμάτιό μου, η Τάνια επεδίωκε να είναι ιδιαίτερα "αβρή" με την Αλεξάνδρα, λες και προσπαθούσε, με αυτόν τον τρόπο, να με αποτρέψει από κάθε ενδεχόμενη προσπάθεια να την "πλησιάσω" σαν άντρας. Όταν η Αλεξάνδρα ζήτησε να πάει στην τουαλέτα, μείναμε οι δυο μας μόνοι. Στις κινήσεις της υπήρχε μια ένταση και νευρικότητα.

- «Γιατί το κάνεις αυτό, Τάνια;».
- «Δεν σε καταλαβαίνω ... Τι εννοείς ...;».
- «Τάνια, δεν θα μπω στην διαδικασία να σε διεκδικήσω από την Αλεξάνδρα! Επέτρεψέ μου, όμως, να έχω το δικαίωμα να αισθάνομαι αυτό που αισθάνομαι για σένα!».

Η Αλεξάνδρα επέστρεψε και πάλι στο δωμάτιο μετά από λίγο. Δεν ξέρω αν και αυτό ήταν τυχαίο, αλλά ζήτησε να φύγουν εσπευσμένα λόγω ξαφνικής αδιαθεσίας. Την ώρα που αποχαιρετούσα την Τάνια και η Αλεξάνδρα είχε ήδη μπει στο αυτοκίνητό τους, μου έπιασε απότομα το χέρι, όπως κάποιος που εκλιπαρεί μέσα από μια απεγνωσμένη προσπάθεια ...

- «Νομίζεις, στ' αλήθεια, ότι και για μένα είναι εύκολο αυτό που κάνω; Βρίσκομαι σε σύγχυση, Παύλε! Πριν να έρθεις στο νησί ... Είχα εξοικειωθεί με την ιδέα ότι είμαι ... ».
- «Δεν χρειάζεται να απολογηθείς για τίποτα ...».

Έκανε δυο βήματα, πηγαίνοντας προς το σταματημένο αυτοκίνητο, και αμέσως κοντοστάθηκε. Γύρισε αργά το κεφάλι της και με κοίταξε με μάτια βουρκωμένα. Κατάλαβα ότι ήθελε κάτι να μου πει. Την πλησίασα.

- «Παύλε ... Το 'κόκκινο σπίτι' ... Υπάρχει ... ».
- «Το ξέρω ... Πάντα το ήξερα ... Θα το ανακαλύψω ...».
- «Καληνύχτα, Παύλε ...».
- «Καληνύχτα, Τάνια ...».

.....

- «Το 'κόκκινο σπίτι' που ζητάς είναι πολύ παλιό. Χτίστηκε με ξύλο και σοβά το 1912. Όταν το 1953 καταστράφηκε όλη η περιοχή από τον φοβερό σεισμό, εκείνο έμεινε άθικτο. Σ' αυτό το σπίτι έζησε μία από τις πιο αρχοντικές οικογένειες του νησιού. Αν τους έβλεπες πριν από χρόνια, σίγουρα θα ζήλευες τα μεγαλεία, τα πλούτη και την αρχοντιά τους. Το σπίτι ήταν κόκκινο, γιατί έπρεπε να βρεθεί ένας τρόπος να διαφέρει από όλα τα άλλα σπίτια που βρίσκονταν κοντά του. Φαίνεται, όμως, ότι το χρώμα ήταν μοιραίο και συνάμα προφητικό, γιατί το σπίτι στο τέλος βάφτηκε κόκκινο και από το αίμα που χύθηκε στα θεμέλια και στον περίβολό του ...».
- «Γιατί;».

Έβγαλε έναν βαθύ αναστεναγμό και συνέχισε την περιγραφή με αυτή την σπηλαιώδη φωνή του, αγνοώντας τελείως την ερώτησή μου.

- «Το 1943, πάνω σ' ένα μαρμαρίνο τραπέζι, ο τότε Ιταλός στρατηγός και διοικητής μιας μεραρχίας που είχε έρθει στο νησί μας, υπέγραψε την παράδοση των Ιταλών στους Γερμανούς. Σ' αυτό το επιβλητικό σπίτι βρήκαν καταφύγιο πολλοί Ιταλοί, κυνηγημένοι άγρια από τους αδίστακτους Γερμανούς. Ώσπου δεν άργησε ο διάλογος να σπάσει το πόδι του και το κακό συνέβη. Σε μια έφοδο που έκαναν οι Γερμανοί, πιάστηκαν όλοι οι ένοικοι του σπιτιού στην φάκα, εκτός ... ».
- «Εκτός; ... ».

Η φωνή του κόμπιασε για λίγα λεπτά. Το βλέμμα του βυθίστηκε και χάθηκε μέσα στο κενό ...

- «Εκεί ... Κάτω από τα φώτα των προβολέων των τάνκς ... Τους έστησαν σ' έναν από τους κόκκινους τοίχους του σπιτιού ... Και το αίμα που σαν πίδακας ξεπήδησε με ορμή μέσα από τα στόματά τους, έμεινε ανεξίτηλο πάνω στον σοβά, λες και έπρεπε να θυμίζει σε κάθε περαστικό ότι το σπίτι ήταν και παραμένει καταραμένο ... ».

- «Καταραμένο; ...».
- «Τι άλλο θα μπορούσε να είναι; ...».
- «Μα ... Δεν έφταιγαν τα μέλη της οικογένειας για την συμφορά που βρήκε το νησί!».
- «Όταν βάφεις το σπίτι σου κόκκινο, πρέπει να περιμένεις τις συνέπειες αργά ή γρήγορα ... ».
- «Τις συνέπειες; ... Δεν καταλαβαίνω ... ».
- «Ένα σπίτι που έγινε για να ξεχωρίζει ... Δεν μπορεί παρά να του συμβεί κάτι ξεχωριστό».
- «Τι ξεχωριστό δηλαδή;».

Ακολούθησε μια μικρή παύση. Πήρε μια βαθιά ανάσα και συνέχισε:

- «Ενώ όλοι οι κάτοικοι της περιοχής πίστευαν ότι η οικογένεια είχε ξεκληριστεί, το θαύμα – τέλος πάντων, όπως θέλεις πές' το! – συντελέστηκε. Το μικρότερο από τα παιδιά μπόρεσε και ξέφυγε μέσα από τα χέρια του κατακτητή, κρύφτηκε για μερόνυχτα στην στέρνα του σπιτιού και τελικά σώθηκε. Ίσως, όμως, και να μην έπρεπε να συμβεί αυτό ... ».
- «Να μην έπρεπε; Μα, γιατί;».
- «Γιατί! Γιατί! Μα, δεν καταλαβαίνεις τέλος πάντων! Όταν η κατάρρα πέσει πάνω σ' ένα σπίτι, και ένα μέλος του σπιτιού να υπάρχει, αυτό είναι ικανό να την συνεχίσει!». Σταμάτησε απότομα. Το πρόσωπό του είχε γίνει ξαφνικά κατακόκκινο. Ανέπνεε με δυσκολία. «Επιτέλους! Τι θέλεις από αυτό το σπίτι; Τι δουλειά έχεις και ανακατεύεσαι με τέτοια σπίτια! Ξένος δεν είσαι; Γύρνα το νησί μας, γνώρισε τις ομορφίες του, αλλά μείνε μακριά από αυτό το σπίτι! Σε προειδοποιώ! Το σπίτι είναι καταραμένο! Το κακό έχει στοιχειώσει μέσα του! Μείνε μακριά από αυτό το σπίτι!».
- «Είναι ακατοίκητο;».

Έγειρε το φαλακρό κεφάλι του πάνω στο τραπέζι, πιάνοντάς το και με τα δυο του χέρια.

- «Όχι ...».
- «Ποιος μένει τώρα;».

Το γερασμένο πρόσωπο ανασηκώθηκε αλαφρά. Με κοίταξε με τα κουρασμένα, μυωπικά του μάτια και χαμογέλασε πικρά.

- «Αυτός που επιβίωσε, για να συνεχίσει να σπέρνει γύρω του την αμαρτία και την συμφορά ...».
- «Διέπραξε κάποιο έγκλημα;».
- «Έγκλημα ... Πές' το και έτσι ... ».
- «Δεν θέλετε να μου πείτε;».

Σηκώθηκε με κόπο από το κάθισμά του.

- «Η βιβλιοθήκη έχει κλείσει εδώ και ένα τέταρτο. Πρέπει να πηγαίνω. Καλό βράδυ».

Το καμπουριασμένο σώμα του πέρασε από δίπλα μου, προχωρώντας με αργά βήματα. Μέσα στα τρεμάμενα, ροζιασμένα χέρια του έκλεινε έναν σπάνιο τόμο. Μ' ένα σταθερό βηματισμό που θύμιζε ιεροτελεστία, πήγε να τον τοποθετήσει στο κατάλληλο ράφι. Φόρεσα το μπουφάν μου και κινήθηκα προς την έξοδο της βιβλιοθήκης ...

- «Ένας φαροφύλακας που μεθοκοπάει ώρες ολόκληρες, αφήνοντας εκτιθέμενο τον φάρο αλλά και το άθλιο εκείνο πλοίο που θα περάσει από εκεί μέσα στην μανιασμένη θάλασσα μια χειμωνιάτικη νύχτα του Φλεβάρη, δεν κάνει έγκλημα; Σε ρωτάω! Έγκλημα κάνει! Έγκλημα!».

Γύρισα και τον κοίταξα. Δεν μ' έβλεπε. Είχε επιστρέψει ξανά στη θέση του. Τα κοκαλιάρικα χέρια του κείτονταν σαν νεκρά πάνω στα γόνατά του και εκείνος, με το κεφάλι κατεβασμένο, είχε καρφώσει την ματιά του στο πάτωμα. Από το πρόσωπό του είχε εξαφανιστεί όλο το αίμα. Είχε την χλομάδα του νεκρού. Χαμήλωσε την φωνή του, σχεδόν μονολογώντας:

- «Για μέρες η θάλασσα ξέβραζε όλο πτώματα ... Θεέ μου ... Πόσα πτώματα ... Πόσα πτώματα ... ».

Οι χτύποι της καρδιάς μου άρχισαν ξαφνικά να γίνονται όλο και πιο γρήγοροι. Τα χέρια μου άρχισαν στην στιγμή να τρέμουν. Πριν τα πόδια μου παραλύσουν

εντελώς, βρήκα τη δύναμη να ανοίξω την βαριά σιδερένια πόρτα της βιβλιοθήκης και να βγω έξω στον έρημο δρόμο ...

.....

«Αγαπημένη μου Τάνια. Από καιρό θέλω να σου μιλήσω, μα δεν μπορώ. Όλα είναι τόσο συγκεχυμένα στο μυαλό μου. Ένα ομιχλώδες τοπίο, ένα θολό ποτάμι, ένα κουβάρι μπερδεμένο δίχως αρχή και τέλος. Κάτι τέτοιες στιγμές, εύχομαι να μην ήμουν άνθρωπος, αλλά ένα ζώο, έστω και το πιο κατώτερο του ζωικού βασιλείου. Θα ένιωθα ευτυχία. Στην ζωή μου δεν θα υπήρχε το κενό, αυτή η βασανιστική ανία που με ταλανίζει μέρα και νύχτα. Θα ζούσα σε κυκλική επανάληψη τις καθημερινές σκηνές ενός μικρού ζωντανού οργανισμού και όλα θα ήταν ωραία. Ή, μάλλον, δεν θα σκεφτόμουν καθόλου, εάν είναι ωραία ή όχι. Κανένα ζώο δεν κάνει τέτοιες σκέψεις. Θα ήταν απλώς, φυσικά.

Νομίζω ότι ο άνθρωπος είναι το πιο θλιμμένο είδος πάνω στον πλανήτη. Ναι, Τάνια. Το πιο θλιμμένο είδος! Η θλίψη του τον συνοδεύει μέχρι τον θάνατό του. Δεν τον αφήνει σε ησυχία ούτε λεπτό. Έρχεται και ξανάρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα στην ζωή του, προσβάλλοντας ακόμη και τις πιο ευτυχισμένες θεωρητικές στιγμές του. Γιατί, όμως; Αναρωτήθηκες ποτέ το γιατί;

Από τότε που συνειδητοποιούμε την ζωή μας, μας λένε να κοιτάμε εμπρός, να κοιτάμε το μέλλον μας, να ατενίζουμε το πέλαγος που ανοίγεται μπροστά στα μάτια μας. Έτσι, μέσα στο παιδικό μυαλό μας, η ζωή σχηματοποιείται, και το σχήμα που παίρνει δεν θυμίζει σε τίποτα έναν κύκλο, αλλά μια ατέρμονη ευθεία γραμμή. Και, τότε, έρχεται η φρίκη! Ένας αιφνίδιος, απότομος, άγριος φόβος θα φωλιάσει στην ψυχή μας. Η ευθεία αυτή γραμμή δεν είναι ατελείωτη, αλλά πεπερασμένη! Καμιά φορά, μάλιστα, πολύ πεπερασμένη! Και το μέλλον; Αυτό το μέλλον που πρέπει να ατενίζουμε με ελπίδα; Αυτή η ζωή που έχουμε μπροστά μας και όλοι μάς εύχονται να είναι ανθόσπαρτη; Έχει ημερομηνία λήξεως; "Όλα είναι μάταια" θα πει κάποιος. "Όλα καταλήγουν στο μηδέν" θα πει κάποιος άλλος. "Όλα τελειώνουν άδοξα" θα ισχυριστεί ένας τρίτος στην παρέα. Και εσύ θα πεις: "Όλα γίνονται ωραία, όταν τα ζεις δημιουργικά".

Τάνια, δες την σκηνή του θεάτρου, όταν ο κόσμος έχει πλέον φύγει και τα φώτα έχουν χαμηλώσει. Βλέπεις κάτι "δημιουργικό" να ζει εκεί πάνω; Πόσο έρημη, πόσο θλιμμένη φαντάζει η σκηνή εκείνη την ώρα! Όσο και αν προσπαθήσεις να την μετουσιώσεις σε κάτι δημιουργικό, δεν μπορείς. Χωρίς να το θέλεις, η ερημιά της έρχεται να προστεθεί πάνω στην δική σου ερημιά. Κρύβεσαι τότε στο καμαρίνι σου, "φυγαδεύεις" εκεί τον εαυτό σου, ζητώντας απεγνωσμένα τον προσωπικό σου παράδεισο. Το καμαρίνι σου, όμως, Τάνια δεν έχει καμιά σχέση με την ζωή. Η ζωή είναι αυτή η σκηνή του θεάτρου, που γεμίζει για δύο ώρες περίπου, για να αδειάσει στην συνέχεια, όταν θα αποχωρήσει και ο τελευταίος θεατής.

Τάνια, αλήθεια, παρατήρησες ποτέ το κοινό, όταν φεύγει από το θέατρο, τελειώνοντας η παράσταση; Υπάρχουν δύο ειδών θεατές. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν αυτοί που σχεδόν εκσφενδονίζονται από το κάθισμά τους, φοράνε γρήγορα τα πανωφόρια τους και φεύγουν άρον-άρον. Στην δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι "ονειροπόλοι", οι ρομαντικοί θεατές. Είναι αυτοί που δεν βιάζονται καθόλου, αντιθέτως κάνουν ό,τι μπορούν ασυναίσθητα για να παρατείνουν την παραμονή τους στην αίθουσα του θεάτρου. Συνήθως λένε: "Άσε να φύγουν οι περισσότεροι και μετά φεύγουμε και εμείς". Και όταν σηκωθούν επιτέλους από το κάθισμά τους με βαριά καρδιά και αρχίσουν να ανεβαίνουν σιγά-σιγά τα σκαλοπάτια για να βρεθούν στην

έξοδο, γυρίζουν το κεφάλι τους, πάλι ασυναίσθητα, για να ρίξουν ένα τελευταίο βλέμμα στην σκηνή, λες και η παράσταση που είδαν να είναι και η τελευταία της ζωής τους.

Τάνια, είτε φύγεις πρώτος από την αίθουσα του θεάτρου είτε φύγεις τελευταίος, ξέρεις ότι η παράσταση έχει τελειώσει και η σκηνή θα μείνει και πάλι άδεια και έρημη. Τα φώτα θα σβήσουν. Πόσο, άλλωστε, να μείνουν αναμμένα! Κάποτε όλα σβήνουν. Και εσύ θα πεις: "Άς σβήσουν τότε δημιουργικά". Δημιουργικά. Πάλι η ίδια λέξη. Θα ήθελα πολύ να μπορούσες να μου την εξηγούσες. Ξέρω τι παράδειγμα θα μου έδινες: "Η αποκατάσταση των φθορών του φάρου είναι μια δημιουργική δραστηριότητα, γιατί κάποιοι άνθρωποι θα ωφεληθούν από αυτή". Στα μάτια σου είμαι δημιουργικός, Τάνια. Στα μάτια σου ήμουν πάντοτε δημιουργικός.

Ε, λοιπόν, ναι! Ίσως να έχεις δίκιο. Ίσως και να είμαι δημιουργικός. Και ξέρεις γιατί, Τάνια; Γιατί, τελικά, το βρήκα το "κόκκινο σπίτι"! Ναι, Τάνια, το βρήκα! Και το επισκέφθηκα! Μια Κυριακή πρωί το επισκέφθηκα! Πώς το ανακάλυψα; Μα, από την πηγή της γνώσης! Πήγα στην δημόσια βιβλιοθήκη του νησιού. Πήρα όλες τις πληροφορίες που ήθελα από τον γέρο βιβλιοθηκάριο. Η γνώση! Η γνώση που λύνει όλα τα μυστήρια, όλα τα αινίγματα, που φωτίζει και τα πιο σκοτεινά και απόκρυφα σημεία του μυαλού και της ψυχής μας. Η γνώση, που στο πέρασμά της, ισοπεδώνει κάθε εμπόδιο που στήνει ο φόβος, η ανασφάλεια, η συνείδησή μας. Η συνείδησή μας; Είπα "η συνείδησή μας"; Ε, ναι, το είπα! Η συνείδησή μας! Αυτή βάζει χαλινάρι στο σώμα και το πνεύμα μας. Αυτή ρυθμίζει ακόμα και την έκκριση των ορμονών μας. Αυτή αναγκάζει το χέρι μας να μαζευτεί προς τα πίσω, ενώ λαχταρά διακαώς να τεντωθεί, να απλωθεί, να εκτιναχθεί προς τα εμπρός. Η συνείδησή μας! Τι αλλόκοτη λέξη! Πόσο περίεργα ηχεί, όταν την προφέρεις! Και πόσο, ακόμη περισσότερο, περίεργα λειτουργεί μέσα μας! Το ερώτημα τώρα είναι: "Η συνείδησή σου σε καθιστά δημιουργικό;". Βλέπεις, Τάνια, προσπαθώ να "αποκωδικοποιήσω" την μαγική σου λέξη! Λέω, λοιπόν, στον εαυτό μου ευθαρσώς: "Οχι!". Η συνείδηση δεν σε κάνει δημιουργικό! Και εσύ, σίγουρα, θα ρωτήσεις γιατί. Η απάντηση είναι πολύ απλή. Αν ο Οιδίποδας είχε συνείδηση, αν είχε συναίσθηση των όσων έκανε, θα έλυνε ποτέ το αίνιγμα της Σφίγγας; Θα απελευθέρωνε τον λαό της Θήβας από αυτό το τέρας; Θα παντρευόταν την βασίλισσα, παίρνοντας στα χέρια του την διακυβέρνηση; Θα ανακάλυπτε τον φονιά του Λαίου; Βλέπεις πόσα "δημιουργικά" πράγματα έπραξε, και όλα αυτά επειδή δεν είχε συνείδηση, επειδή δεν είχε συναίσθηση του τι έκανε! Και όταν η συνείδηση επανήλθε στο "προσκήνιο" της μοιραίας ζωής του, θυμάσαι τότε το τέλος του; Έβγαλε τα μάτια του με τα ίδια του τα χέρια και τυφλώθηκε. Ξέρω τι θα ανταπαντήσεις: "Ναι, αλλά τον λυπήθηκαν οι Θεοί και τον πήραν κοντά τους, μεταφέροντάς τον πάνω σ' ένα κατάλευκο σύννεφο". Λύτρωση δηλαδή! Κάθαρση! Σωτηρία! Θυμάσαι τι σου είπα κάποτε; Μιλάς σαν τον ιερέα του χωριού. Χρησιμοποιείς το ίδιο χριστιανικό λεξιλόγιο με εκείνον. Σου φάνηκε πολύ περίεργη αυτή η διαπίστωσή μου. Και όμως ... Φαίνεται ότι ο "ομφάλιος λώρος" και όταν ακόμη κοπεί, στην ουσία δεν κόβεται ποτέ ...

Είμαστε θλιμμένα όντα, Τάνια. Είμαστε θλιμμένα όντα. Το ψυχικό κενό που αισθανόμαστε είναι αυτό που τρέφει μέσα μας το σαράκι της θλίψης, αυτή την ανίατη ασθένεια. Στάσου μπροστά στον καθρέφτη και κοίταξε τα μάτια σου. Κοίταξέ τα καλά. Δεν βλέπεις την θλίψη να κυλάει μέσα τους, σαν ένα βουβό ποτάμι; Μην μου πεις ότι δεν την βλέπεις; Λες ψέματα, Τάνια! Λες ψέματα στον ίδιο σου τον εαυτό! Η θλίψη μας είναι η ανασφάλειά μας για το μέλλον. Είναι αυτή η ευθεία, μονότονη γραμμή που ξέρουμε ότι κάποτε θα τελειώσει. Πόσες φορές δεν είπες: "Κουράστηκα! Βαρέθηκα! Η ζωή μου δεν έχει ουσιαστικό νόημα! Μου φαίνεται ανιαρή! Θέλω μια αλλαγή!". Από αυτό ακριβώς το σημείο, Τάνια, αρχίζει και η "καταδίκη" της ανθρωπότητας. Αυτή είναι η τραγική αιτία που καμιά από τις γενιές που θα έρθουν, δεν θα ξεφύγει ποτέ από την ανία και την θλίψη της: Η "αλλαγή"! Ο Οιδίποδας ήθελε μια αλλαγή στην ζωή

του, το ίδιο και η Αντιγόνη, το ίδιο και ο Ορέστης, το ίδιο και η Ελένη. Όλα τα πρόσωπα του αρχαίου δράματος ήθελαν μια αλλαγή. Και όταν ήρθε η αλλαγή ...

Αυτή την αλλαγή έψαχνα και εγώ, Τάνια. Γι' αυτή την αλλαγή ήρθα στο νησί. Γι' αυτή την αλλαγή πέρασα κάποιους μήνες στον φάρο, γι' αυτή την αλλαγή ήρθα σε επαφή με τους ανθρώπους που γνώρισα, γι' αυτή την αλλαγή έψαξα και βρήκα το "κόκκινο σπίτι". Χτύπησα μια μέρα την πόρτα αυτού του σπιτιού. Μου άνοιξαν και μπήκα μέσα. Θεέ μου! Το σπίτι ήταν κατακόκκινο! Όλα εκεί μέσα ήταν κόκκινα! Όλα ήταν διαφορετικά! Όλα ήταν ιδιαίτερα! Όλα ήταν ασυνήθιστα! Ακόμη και η φυσιογνωμία του ιδιοκτήτη ήταν ασυνήθιστη. Ναι, Τάνια, ασυνήθιστη! Θες επειδή ο γερο-βιβλιοθηκάριος μού είχε πει ότι το σπίτι ήταν καταραμένο; Θες επειδή το ίδιο καταραμένος ισχυριζόνταν ότι ήταν και ο ιδιοκτήτης του; Και να φανταστεί κανείς ότι όλα ξεκίνησαν από ένα όνειρο! Το "κόκκινο σπίτι" το είδα στο όνειρό μου! Για να είμαι, μάλιστα, ειλικρινής είχα δει εσένα στο όνειρό μου να μου δίνεις ένα διπλωμένο χαρτί που έγραφε: "Πήγαινε στο "κόκκινο σπίτι". Εσύ μ' έστειλες εκεί, Τάνια. Εσύ. Μην τρομάξεις. Μ' έστειλες εκεί που έπρεπε να με στείλεις. Μ' έστειλες εκεί που σου υπαγόρευσε η ίδια η συνείδησή σου, χωρίς να το γνωρίζεις. Είδες λοιπόν! Γνώση και συνείδηση λειτουργούν αντιστρόφως ανάλογα! Εκεί που υπάρχει η γνώση, η συνείδηση απουσιάζει, και το αντίθετο. Και εγώ που εγκωμιάζω την γνώση και την έχω τόσο πολύ εξυψώσει, τι έκανα; Μου λες; Πήρα στα σοβαρά ένα όνειρο! Ένας άνθρωπος "δημιουργικός" να πάρει στα σοβαρά ένα όνειρο!

Τάνια, στον εαυτό μου μπορώ να πω ψέματα, αλλά σε σένα, όχι. Εσύ όπλισες το χέρι μου. Ή ... Δεν ξέρω ... Εσύ ... Ο φάρος ... Η μοίρα ... Το όνειρο ... Πραγματικά δεν ξέρω ... Λες και στον φάρο να είχε στοιχειώσει το φάντασμά του ... Το φάντασμα του πέτρινου φάρου ... "Συγχώρεση και αγάπη" είχε πει ο ιερέας ... "Οι φάροι δεν φταίνε σε τίποτα" είχες πει εσύ ... "Τα φαντάσματα είναι αποκυήματα μιας αποχριστιανισμένης κοινωνίας" είχε πει ο ιερέας ... "Πάρε από το νησί αυτό που σου ανήκει και μετά φύγε" είχε πει η κοπέλα του μπαρ ... "Μην αλλάζεις τα σχέδια σου. Ό,τι είναι να κάνεις, κάντο γρήγορα" είχες πει εσύ ... Και εγώ το έκανα ... Και εσύ το ήξερες ότι τελικά θα το έκανα ... Δεν με εμπόδισες όμως ... Αντιθέτως, με προέτρεψες ...

Γίναμε συνένοχοι στο έγκλημα, Τάνια. Γίναμε συνένοχοι. Και όλα αυτά, γιατί; Σε ρωτάω! Γι' αυτό το φάντασμα ... Για το φάντασμα του πέτρινου φάρου ... Για το φάντασμα που στοίχειωνε στις καρδιές μας εδώ και χρόνια. Μέρα και νύχτα κοιτούσες από μακριά αυτόν τον φάρο ... "Ή Τάνια είχε ανέκαθεν αδυναμία στους φάρους" μου είχε πει η Αλεξάνδρα, μιλώντας για σένα. Μέρα και νύχτα έψαχνα την ευκαιρία να εργαστώ ως αρχιτέκτονας σ' αυτόν τον φάρο. "Ή αποκατάσταση των φάρων είναι αυτό που μ' ενδιαφέρει περισσότερο" είχα πει εγώ στον καφετζή του χωριού, για να διασκεδάσω τις υποψίες του.

Σκότωσες τον "πατέρα" μου, Τάνια, και εγώ σκότωσα τον δικό σου! Ήρθα στο νησί για το Έγκλημα! Για το Έγκλημα! Και εσύ με βοήθησες να το πράξω! Ο φάρος και το "κόκκινο σπίτι" σφράγισαν για πάντα την ζωή μου και την ζωή σου. Ο ιερέας σ' αγαπούσε πολύ. Δεν θέλησε ποτέ να σου πει την αλήθεια για τον πατέρα σου, αν και ήξερε το επτασφράγιστο μυστικό της μητέρας σου. Ένας φαροφύλακας που αφήνει μια παγωμένη νύχτα του Φλεβάρη να γκρεμοτσακιστεί πάνω στα βράχια το μοιραίο καράβι, είναι ένας άντρας καταραμένος, είναι ένας πατέρας καταδικασμένος στην "αφάνεια", ένας πατέρας που η κόρη του δεν πρέπει να τον γνωρίσει ποτέ. Και τη θέση του πρέπει να πάρει κάποιος άλλος ... Κάποιος ξένος ... Κάποιος που αυτή η κόρη δεν θα τον αγαπήσει ποτέ ... Σε μένα ο ιερέας μίλησε για αγάπη και συγχώρεση ... Μίλησε για ελευθερία ... Σε σένα προτίμησε να μην μιλήσει καθόλου για την ενοχή που βάραινε το σπίτι σου και για τον "ψεύτικο" πατέρα σου ... Προτίμησε την επιείκεια ... Προτίμησε

την ευσπλαχνία ... Και όμως ... Εμείς δεν μπορέσαμε να απελευθερωθούμε, Τάνια. Η φωνή του ιερέα ήταν σαν να μην ήχησε ποτέ μέσα στα αυτιά μας ... Δεν μπορέσαμε να βοηθήσουμε ο ένας τον άλλο ... Δεν μπορέσαμε να συγχωρέσουμε ο ένας τον άλλο ... Δεν μπορέσαμε ούτε τους εαυτούς μας να συγχωρέσουμε ... Να δώσουμε άφεση αμαρτιών ... Να δείξουμε επιείκεια ... Ευσπλαχνία ... Δεν σταθήκαμε ικανοί να αποτρέψουμε το έγκλημα ... Σαν σαράκι, το "κόκκινο σπίτι" κατοικούσε μέσα στην ψυχή μας και την κατέτρωγε ... Δεν μπορέσαμε ούτε για μια στιγμή να αποτινάξουμε από πάνω μας την θλίψη μας. Αυτή μας κυνηγούσε πάντα σαν Ερινύα. Μας βασάνιζε. Εσύ, όλα αυτά τα χρόνια, μισούσες την "μορφή" του "πατέρα" και εγώ είχα "συναντηθεί" μαζί της μέσα από ένα "φάντασμα του μυαλού μου", ένα αποκύημα της φαντασίας μου που ζητούσε απεγνωσμένα να πάρει εκδίκηση για εκείνο το άδικο ναυάγιο ... Ναυάγιο ... Νησί ... Σεισμός ... Πέτρινος φάρος ... Φάντασμα ... "Κόκκινο σπίτι" ... Και στο τέλος, το Έγκλημα ... Η Πτώση ... Το "κόκκινο σπίτι" είμαστε εμείς, Τάνια ...

Είμαστε "ακρωτηριασμένα" πλάσματα, Τάνια. Χωρίς "πατέρα", δεν μπόρεσες εσύ ποτέ να γίνεις "γυναίκα" και εγώ "άντρας". Είμαστε θλιμμένα πλάσματα, γι' αυτό και αγαπηθήκαμε εκείνη την νύχτα. Εκείνη την νύχτα ... Η βροχή και ο αέρας χτυπούσαν τον φάρο από όλες τις μεριές και μαζί και τις ζωές μας ... Θυμάσαι; Και όμως ... Εκείνη την νύχτα, εμείς αγαπηθήκαμε ... Έστω και για λίγο ... Τα χέρια μας άγγιζαν δειλά τα σώματά μας ... Οι κουρασμένες ψυχές μας βρήκαν καταφύγιο η μία στην άλλη ...

Είμαστε αδύναμα πλάσματα, Τάνια ... Όλοι οι άνθρωποι ... Είμαστε αδύναμα, μοναχικά πλάσματα που έχουν "ριχθεί" σ' έναν κόσμο δίχως ελπίδα και έλεος. Το μόνο έλεος που μας απομένει είναι να "πλάσουμε" από την αρχή τον "πατέρα" που "σκοτώσαμε". Να του δώσουμε ξανά πνοή ζωής και να κλείσουμε τα παγωμένα χέρια μας μέσα στα δικά του ζεστά χέρια. Γιατί από αυτή τη θλίψη και την απελπισία της ζωής μας, θα ξεπροβάλλει, σαν ηλιαχτίδα φωτός, η ελπίδα για το μέλλον μας ... Η ελπίδα για το μέλλον όλης της ανθρωπότητας ... ».

ΤΕΛΟΣ

